

דו"ח מבקר העירייה

לשנת 2007

נשר, אדר/תשס"ח - מרץ 2008

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר העירייה. פרסומו של המסמך, או חלק ממנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו במועצה, אסור ע"פ הוראת סעיף 170 ג, (ו), לפקודת העיריות.

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	<u>נושא</u>
5	השירות הפסיכולוגי החינוכי
6	6. כללי
6	7. הבסיס החוקי והפורמאלי לעריכת הביקורת
7	8. נושאים מרכזיים בעבודתם של הפסיכולוגים החינוכיים
7	9. היקף הביקורת
7	10. מטרת הביקורת
8-9	11. ממצאים עיקריים
9-10	12. המלצות עיקריות
10-12	13. פירוט הממצאים מבנה ארגוני וכוח אדם
12	שרותי מנהלה
12-14	סביבת עבודה
14	מחשוב
14	14. תוכנית עבודה ונוהלי עבודה
15-16	15. בקרה פנימית
16-17	16. משוב לקוחות
18-19	17. חלוקת משאבי השפ"ח במערכת החינוך
19-20	18. היקף פעילות מטופלים
21-22	19. תקציבים והניהול כספי
22-23	20. תגובת מנהלת השפ"ח ומנהל מחלקת חינוך נספח א' - חוזר מנכ"ל בנושא סל שירותים

נספח ב' - תמונות של חדרי טיפול בשפ"ח בנשר וברשויות שכנות

נספח ג' – מכתב מאת הוועדה המקצועי לפסיכולוגיה חינוכית לעיריית נשר

24	מוכנות העירייה לשעת חרום ותיקון לקחי מלחמת לבנון השנייה
25-26	8. רקע
26	9. מטרות הביקורת
26	10. חקיקה ונהלים
26	11. כללי
27	12. סיכום שיחה עם קב"ט העירייה
28-29	13. ממצאים עיקריים והמלצות הביקורת
30	14. פרוט ממצאי הביקורת
30	14.1. ציוד שסופק לתושבים במקלטים בזמן המלחמה
31	14.2. מרכז הפעלה של העירייה
31-44	14.3. ביקורת תחזוקה ונגישות מקלטים צבוריים
44	14.4. זמינות תוכניות הנדסיות בשעת חירום
44	14.5. מיגון צוותים הפועלים בשטח
44	14.6. מידע לציבור
45	14.7. השירות הפסיכולוגי
45	14.8. עמותה למען הקשיש
45-46	14.9. מתנ"ס
	נספח א' - סיכום ישיבת מנהלי מחלקות להפקת לקחי מלחמת לבנון השנייה
	נספח ב' – פירוט מטלות ולוח זמנים לביצוע שהוציא מזכיר העיר
	נספח ג' – נוהל תחזוקת מקלטים בנשר
	נספח ד' – תגובתו של קב"ט העירייה
47	הסעות תלמידים למוסדות חינוך
48	1. מבוא
48	2. הבסיס החוקי לעריכת הביקורת
48	3. היקף הביקורת

48	4. מטרת הביקורת
49	5. רקע כללי
50	6. עקרי הממצאים וההמלצות
51	7. פירוט ממצאי הביקורת
51-52	7.1 הסעת תלמידים למוסדות חינוך
53-54	7.2 מכרזים לבחירת חברות הסעה
55	7.3 הסעת תלמידים באמצעות קבלני משנה
55	7.4 מלוות
56	7.5 תקינות כלי הרכב
57	7.6 כשירות נהגים
57	7.7 ביטוח
	8. נספח א' – תגובת מנהל מח' חינוך ותגובתה של א.קרן פסגות

58	אירוע פריצה למרכז המוסיקה
59	1. רקע כללי על הפעילות במרכז המוסיקה "דובס"
59	2. כח אדם העובד במקום
59	3. סדר יום במרכז המוסיקה "דובס"
60	4. פרטי האירוע
60-61	5. שיחות שקיימה הביקורת עם צוות העובדים במקום
60-62	6. סכום ביניים
62	7. דו"ח שמאי
63	8. מסקנות הביקורת
63	9. המלצות הביקורת
63	10. סיכום בדיקה של חוקר פרטי
64-67	מעקב תיקון ליקויים מבקר משרד הפנים ומבקר העירייה

השירות הפסיכולוגי החינוכי

1. כללי

- 1.1 בהתאם לתוכנית הביקורת השנתית של מבקר העירייה לשנת 2007, נערכה במהלך החודשים מאי - יולי 2007, ביקורת בשירות הפסיכולוגי החינוכי העירוני (שפ"ח).
- 1.2 זוהי ביקורת ראשונה הנערכת בשירות הפסיכולוגי.
- 1.3 הביקורת מציינת **בהערכה רבה** את שיתוף הפעולה והסיוע הרב שהוענקו לה ממנהלת וצוות השירות הפסיכולוגי.
- 1.4 ממצאי הדוח מבוססים על שיחות וראיונות שקיימה הביקורת עם:
- מנהל מחלקת חינוך, מנהלת השירות הפסיכולוגי, יועצות בתי-הספר, ניתוח ממצאי שאלון משוב שהועבר בקרב מנהליות בתי-הספר והגננות (מקבלי השירות), לפי הוראות חוזר מנכ"ל של משרד החינוך, מידע הקיים באוגדן המידע לפסיכולוג החינוכי, "שאל את הפסיכולוג", וחוקים ותקנות המסדירים את פעילות הפסיכולוגיה החינוכית.
- היקף השירותים הפסיכולוגיים מעוגנים בחוזר מנכ"ל תשס"ג 7(א), בשני סלי שירותים:
- "סל שירותים בסיסי" - המחולק לשירותים שחובה על הרשות המקומית לספק, שירותים שמומלץ לכללם בעדיפות ראשונה ושירותים שמומלץ לכללם בעדיפות שנייה (ראה נספח א').
  - "סל שירותים משלים" (שלא קיים בעיריית נשר אך קיים באופן חלקי במתנ"ס), הכולל שירותים שאינם כלולים בסל הבסיסי וניתן לספק אותם לתושבים בתשלום.
- הביקורת בדקה מה כולל סל השירותים שעיריית נשר נותנת לתושבים וכיצד הוא מנוהל.

2. הבסיס החוקי והפורמלי לעריכת הביקורת

- 2.1.1 חוק הפסיכולוגים התשל"ז - 1977 והתקנות שתוקנו מכוחו.
- 2.1.2 חוק החינוך המיוחד התשמ"ח - 1988.
- 2.1.3 חוק הגנת הפרטיות התשמ"א - 1981.
- 2.1.4 כללי הכרה במוסדות לצורך התמחות, הוועדה המקצועית לפסיכולוגיה חינוכית, משרד הבריאות.
- 2.1.5 חוזרי מנכ"ל משרד החינוך.
- 2.1.6 הנחיות מקצועיות של שפ"י (שירות פסיכולוגי יעוצי) במשרד החינוך.
- 2.1.7 "שאל את הפסיכולוג" - אוגדן מידע לפסיכולוג החינוכי.

3. נושאים מרכזיים בעבודתם של הפסיכולוגים החינוכיים

3.1 איתור ואבחון ברמת הפרט - איתור ואבחון מוקדם של בעיות התפתחותיות בקרב תלמידי בתי הספר, אבחון צרכים מיוחדים, איתור ואבחון לקויות למידה, הפרעות התנהגות, בעיות רגשיות, חברתיות ומשפחתיות של תלמידים.

3.2 איתור ואבחון ברמת המערכת - איבחון קבוצות בתוך המערכת החינוכית, הדרכת מורים וצוותים חינוכיים בבית-הספר והגנים.

3.3 התערבות טיפולית

- טיפול פרטני וקבוצתי בילדים ובני נוער.
- הדרכת הורים, טיפול משפחתי וזוגי.
- התערבויות טיפוליות במצבי משבר, אסון ומצבי חירום ברמת הפרט והמשפחה, הגן, בית-הספר וכלל הקהילה.
- טיפול בליקויי למידה.

3.4 יעוץ לגורמים שונים במערכת החינוך העירונית

- השתתפות בתהליכי קביעת מדיניות חינוכית ברשות המקומית.
- השתתפות בתהליכי תכנון והקמת מסגרות חינוכיות והתאמתן לצורכי התלמידים.
- השתתפות בוועדות שילוב בית-ספריות, ועדות השמה וועדות ערר.

4. היקף הביקורת

הביקורת בחנה את הפעילות שהתבצעה על-ידי השירות הפסיכולוגי בשנת 2006. כמו כן ערכה הביקורת השוואה של סעיפי הכנסות מול סעיפי הוצאות בין השנים 2004, 2005, 2006.

בשל צנעת הפרט וכללי הסודיות החלים על עבודתם של הפסיכולוגים, הביקורת לא עסקה בנושאים המשיקים לסוגיות מקצועיות, לא נבדקו תיקים אישיים ורשימות מטופלים.

5. מטרות הביקורת

הביקורת תבחן את:

- 5.1.1 מטרות ויעדי השירות הפסיכולוגי החינוכי.
- 5.1.2 היקף כוח-האדם, התקינה והמבנה הארגוני.
- 5.1.3 היקפי הפעילות ומתן השירות ללקוחות.
- 5.1.4 מאפיינים ארגוניים בעבודת השירות הפסיכולוגי החינוכי.
- 5.1.5 הוצאות והכנסות המחלקה.

6. ממצאים עיקריים**כללי**

- ◀ בשנת הלימודים תשס"ז המחלקה סיפקה שרות בטווח הגילאים 3 (גני טרום - חובה) עד - 18 (סוף חטיבה עליונה). כל גני-הילדים חובה והחינוך המיוחד מכוסים ומקבלים שירות.
- ◀ מבין צוות המחלקה רק מנהלת המחלקה מוכרת ע"י השירות הפסיכולוגי היעוצי במשרד החינוך כפסיכולוגית "מומחית" ורשאית להדריך פסיכולוגיות בתהליך הכשרה. כל שאר הצוות בשלבים שונים של התמחות.
- ◀ נמצא כי משך זמן ההתמחות של שלוש מתוך שש המתמחות בשפ"ח חורג מהוראות החוק. משך זמן ההתמחות של שתי מתמחות התפרש על פני תקופה של כ-שש שנים ומתמחה על פני 14 שנה.
- ◀ המנהלת לא פיתחה כלי בקרה לאיכות השרות כגון – שאלון משוב, שאלון שביעות רצון צרכנים, חוות דעת מנהלים וכו'.
- ◀ מנתוני שאלון שביעות רצון שערכה הביקורת **בבתי הספר** עולה כי 68% מהמשיבים מביעים שביעות רצון מהשפ"ח לעומת 13% שאינם מרוצים, כשכל שאר המשיבים (19%) מרוצים פחות או יותר.
- ◀ מנתוני שאלון שביעות רצון שערכה הביקורת **בגני הילדים** עולה כי 91% מהמשיבות מביעות שביעות רצון מהשפ"ח לעומת 5% שאינן מרוצות. כל שאר המשיבות (4%) מרוצות פחות או יותר.

כוח אדם

- ◀ לפי הגדרות משרד החינוך, תקן משרות הפסיכולוגים לעיריית נשר בשנת תשס"ז צריך לעמוד על 4.95 משרות. למרות זאת, המשרד מאשר לעירייה (ללא פרויקט 2000 ותוספת לחירום), תקן של 3.62 בלבד, כלומר, 70% מהצורך לפי הגדרתו.
- ◀ בעקבות המלחמה אישר משרד החינוך לאייש עוד 1.5 משרות ב - 100 אחוז מימון של המשרד. העירייה איישה מתוכן רק 0.63 משרות.
- ◀ מספר מוסדות החינוך שהיו באחריותה של מנהלת השפ"ח בזמן הביקורת היה גדול מהתקן. וכלל שלושה בתי ספר ועוד שישה גנים. זאת בהיותה עובדת 80 אחוז משרה, לאחר יציאתה של אחת העובדות לחופשת לידה.

מנהלה

- ◀ מחשב אחד בחדר המזכירה אינו מספיק לצוות של שש פסיכולוגיות ומזכירה.
- ◀ מזכירת השפ"ח מנהלת את תיקי המטופלים באופן ידני בתוך יומן משנת 1980 אותו קיבלה מהמזכירה הקודמת. חסרה תוכנה לניהול תיקי לקוחות.
- ◀ אין אפשרות לחייג לטלפונים סלולרים מהמחלקה.

סביבת עבודה וזנעת הפרט

- ◀ מספר חדרי העבודה קטן ביחס למספר הפסיכולוגים. שני החדרים אינם מאפשרים סביבת עבודה סבירה לצוות של חמש.
- ◀ לכל פסיכולוגית אין שולחן ומגרות אשר בו תוכל לרכז את עבודתה.
- ◀ לשפ"ח אין חדר טיפולים לילדים, עובדה הפוגעת באופן משמעותי ברמת השירות למטופלים.
- ◀ נמצא כי תיקי המטופלים הנמצאים בטיפולם השוטף של הפסיכולוגים אינם מוצנעים בארונות סגורות בחדרי הפסיכולוגים, אלא נמצאים גלויים על גבי מדפים או שולחן העבודה. רק בתום הטיפול השוטף התיק מתויק באופן מסודר בתיקייה סגורה.

נוכחות בעבודה

- ◀ הביקורת בדקה את כרטיסי הנוכחות של עובדות המחלקה בחודשים מאי, יוני ויולי. בשלושת החודשים שנבדקו, כל 6 עובדות המחלקה לא ביצעו את מכסת השעות המוגדרת במשרתן (כל אחת בהתאם להיקף משרתה).
- ◀ עובדות המחלקה מחסירות בממוצע 12 שעות עבודה לחודש. שהם 1.6 ימי עבודה בממוצע ובאחוזים 7.8% ימי העדרות ביחס להיקף משרתן.

תקבולים ותשלומים

- ◀ השתתפות משרד החינוך במימון הוצאות המחלקה צריך לעמוד על כ- 68%. בחישוב ממוצע של השנים 2004-2006, שיעור ההשתתפות של המשרד במימון הוצאות המחלקה נמצא תקין ועומד על 71% שהם כ- 1,690,819 ₪.

7. המלצות עיקריות

הנחת העבודה של הביקורת היא שצוות הפסיכולוגים אינו מתרשל בעבודתו בזדון (ממצאי סקר שביעות רצון תומכים בכך). קריאה רציפה של דו"ח הביקורת מצביעה על חוסר שביעות רצון ואי נוחות של צוות הפסיכולוגים בביצוע עבודתם במתכונת הנוכחית.

הביקורת מקבלת את הערותיה של הוועדה המקצועית לפסיכולוגיה חינוכית במשרד הבריאות (נספח ג') וממליצה:

- ◀ למצוא בהקדם פתרון לבעיית מקום עבודתם הפיזי של הפסיכולוגים. שני פסיכולוגים יכולים לחלוק חדר עבודה אחד בתנאי שיש בחדר מקום לשולחן עבודה אישי לכל פסיכולוג.
- ◀ הביקורת ממליצה לבחון שוב את מיקומם הפיזי של משרדי המחלקה ובכך - להגביר את המוטיבציה של העובדים וכמובן לתת שירות טוב יותר לציבור.
- ◀ הביקורת סבורה כי יהיה זה לטובת ציבור המטופלים למקם את המחלקה במבנה נפרד, מחוץ לבניין העירייה. אפשרות נוספת היא לספח את משרדי המשטרה לשרות הפסיכולוגי וכך לפתור את בעיית המקום ולאפשר כניסה נפרדת וחיץ בין משרדי העירייה לשרות.
- ◀ הביקורת ממליצה להציב עמדת מחשב בכל אחד מחדרי העבודה, כלומר לכל שתי פסיכולוגיות מחשב.
- ◀ לדעת הביקורת יש לרכוש תוכנה לניהול תיקי השפ"ח.
- ◀ הביקורת ממליצה למנהלת השפ"ח לפתח כלי בקרה להערכה של תפקוד המחלקה.

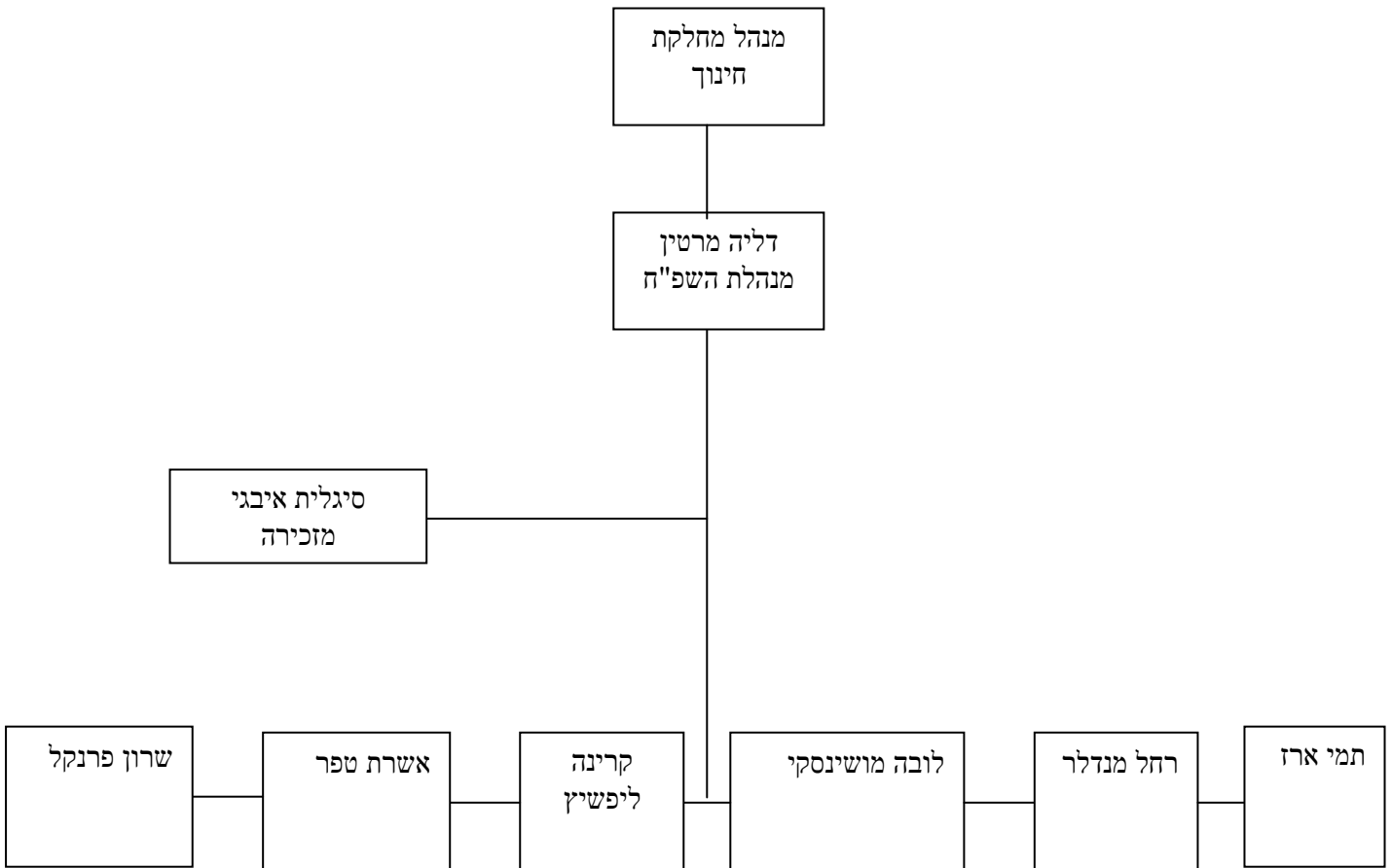
על מנהלת המחלקה לפעול מייד לתיקון הליקוי בנושא נוכחות צוות הפסיכולוגיות בכל שעות העבודה בהתאם להיקף משרתן.

8. פירוט הממצאים:

8.1 המבנה האירגוני וכוח-האדם

8.1.1 המבנה האירגוני של השפ"ח בנשר כולל את מנהלת השרות יחד עם שש פסיכולוגיות ומזכירה. לפי דו"ח מחלקת שכר, היקף משרות הפסיכולוגיות עומד על של 4.75 ומזכירה ב - 0.5 משרה נכון לחודש מאי 2007.

תרשים א'

הערה: כל פסיכולוגית פועלת במוסדות חינוך הנמצאים תחת אחריותה כפי שמפורט בטבלה בעמוד 16.

8.1.2 מבין צוות העובדות רק פסיכולוגית אחת היא בעלת תואר דוקטור (ד"ר לובה מושינסקי) וכל שאר הפסיכולוגיות בעלות תואר שני.

8.1.3 על-פי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977,

סעיף 2 א',

"לא יעסוק אדם בפסיכולוגיה, אלא אם הוא פסיכולוג...."

סעיף 2 ב',

"בעלי תואר בוגר בפסיכולוגיה לא יעסוק בפסיכולוגיה אלא בפיקוחו או בהדרכתו

של פסיכולוג במקום עבודה שהכירה בו המועצה או בצבא-הגנה לישראל ובתקופות

אלה:

(1) תקופה שלא תעלה על שלוש שנים..."

רק מנהלת המחלקה מוכרת ע"י השירות הפסיכולוגי היעוצי במשרד החינוך כפסיכולוגית "מומחית" ורשאית להדריך פסיכולוגיות בתהליך הכשרה. כל שאר הצוות בשלבים התמחות שונים.

8.1.4 נמצא כי משך תקופת ההתמחות של שתיים מהפסיכולוגיות חורג מהוראות החוק והתפרש על פני תקופה של 6 שנים ופסיכולוגית שלישית מתמחה מזה 14 שנה.

8.1.5 לפי חוזר מנכ"ל סג/א), כ"ח באדר התשס"ג, 2 במרס 2003

סעיף 5

"נספח קריטריונים לתקינה של פסיכולוגים בשפ"ח

1. הבסיס לתקינה

מספר התלמידים הלומדים במסגרות החינוכיות בתחום העיר:

– תקן אחד ל-500 ילדים לגילאי 3-4, בגני חובה ובכיתה א'

– תקן אחד ל-1000 תלמידים בכיתות ב'-יב'

– תקן אחד ל-300 תלמידים בחנוך המיוחד."

לפי הגדרות אלה של משרד החינוך תקן משרות הפסיכולוגים לעיריית נשר בשנת תשס"ז צריך לעמוד על 4.95 משרות. למרות זאת המשרד מאשר לעירייה (ללא פרויקט 2000 ותוספת לחירום), תקן של 3.62 בלבד, כלומר, 70% מהצורך לפי הגדרתו.

8.1.6 בעקבות המלחמה אישר משרד החינוך לאייש עוד 1.5 משרות ב - 100 אחוז מימון של המשרד. העירייה איישה מתוכן רק 0.63 משרות.

8.1.7 תקן פסיכולוגים מאושר לעיריית נשר לשנת 2007 הוא:

משרות ב – 68 אחוז מימון ע"י מ. החינוך.	3.62	–
משרה ב – 100 אחוז מימון מ. החינוך (פרוייקט 2000 למשך שנתיים בלבד).	0.50	–
משרה ב – 100 אחוז מימון (חירום בעיקבות המלחמה)	0.63	–

משרות	4.75	

8.1.8 לפי חוזר מנכ"ל סג/א), כ"ח באדר התשס"ג, 2 במרס 2003 סעיף 5 (2) 2.3

"מספר המסגרות לפסיכולוג במשרה מלאה לא יעלה על 3 בתי ספר רגילים או על 15 גנים."

בזמן הביקורת מנהלת השירות היתה אחראית על שלושה בתי ספר ועוד שישה גנים. זאת בהיותה עובדת 80 אחוז משרה ולאחר יציאתה של אחת העובדות לחופשת לידה.

8.2 שרותי מינהלה

היקף שירותי המינהלה והמזכירות הניתן לצוות הפסיכולוגים אמור לכלול הדפסת חוות דעת ומכתבים שוטפים של השפ"ח, מענה לטלפונים, טיפול בדואר, טיפול וארגון חומר בנושא חינוך מיוחד, הכנת תיקים לוועדות וטיפול במידע המתקבל מהוועדות, ארגון ותיוק בתיקי המטופלים.

מבדיקות של שירותי המינהלה, המזכירות והמיחשוב בשפ"ח עולה כי :

8.2.1 אין מענה טלפוני סדיר אחרי השעה 13.00 כיוון שהמזכירה מסיימת את עבודתה בשעה זו. חשוב לציין כי תלמידי שלוש החטיבות, כאלף ומאתיים תלמידים, ממשיכים ללמוד לפחות עד השעה 14.00 ו-15.00.

8.2.2 במצב הקיים, כל מכתבי השפ"ח נכתבים בכתב יד ומודפסים ע"י המזכירה וזאת למרות שרוב הפסיכולוגיות יכולות להקליד ישירות את הדו"חות למחשב ובכך לחסוך עבודה כפולה וחשיפה מיותרת של פרטים חסויים.

8.2.3 רשימת התיקים מתבצעת באופן ידני בתוך יומן משנת 1980.

8.2.4 אין אפשרות לחייג לטלפונים סלולרים מהמחלקה.

8.2.5 אין אפשרות לקבל פקס הכולל חומר חסוי, שכן מכשיר הפקס נמצא במזכירות הגזברות.

8.3 סביבת העבודה

מיקומו הפיזי של השירות הפסיכולוגי הוא בעל חשיבות מיוחדת ברמת השירות לתושב. יחד עם זאת הביקורת לא מצאה הנחיות **מחייבות** כלפי הרשות המקומית כיצד לנהוג, או היכן למקם את משרדי השירות.

המצב הקיים :

השפ"ח בנשר ממוקם בתוך בניין העירייה וכולל ארבעה חדרים, על פי החלוקה הבאה :

חדר מזכירה, חדר מנהלת ושני חדרים נוספים, המשמשים כחדרי טיפול ומשרד עבור צוות של חמש פסיכולוגיות. לעיתים ניתן להשתמש בחדר נוסף, ליד הגזברות, כאשר הוא אינו בשימוש.

משיחה עם מנהלת השירות ומנהל מחלקת חינוך עולה כי קיימים חילוקי דעות מזה זמן רב בין השניים לגבי מיקומו הפיזי של משרדי השרות הפסיכולוגי. לדעת מנהלת השרות יש להרחיק את המשרדים ממבנה העירייה כדי לאפשר נגישות דיסקרטית לתושבים ומפני שהמקום הקיים קטן מידי לצרכי עבודתם של הפסיכולוגים. לעומת זאת, מנהל מחלקת חינוך גורס שהימצאות

השירות הפסיכולוגי במקומו הנוכחי מאפשרת לו שליטה טובה ובקרה טובה יותר על עבודת המחלקה ועל השירות שניתן לתושבים.

הביקורת מצאה כי קימת הצעה לקביעת תיקנון לשירותים פסיכולוגיים, שהופצה ע"י משרד החינוך בשנת 1996. הצעה זו מנחה את הרשויות המקומיות כיצד להפעיל את השירות הפסיכולוגי שברשותן. למרות שזהו אינו מסמך מחייב, לדעת הביקורת יש להתייחס אליו כאל מסמך אובייקטיבי שרוצה בטובת השירות והתושבים.

על פי ההצעה לתיקנון של משרד החינוך, יש למקם את השירות הפסיכולוגי במבנה נפרד משאר מחלקות העירייה, בעל כניסה נפרדת, עם מיזוג אוויר, ציוד מתאים, חדר לכל פסיכולוג, חדר טיפולים וכו'.

מבדיקת הביקורת עולה כי :

8.3.1 הכניסה לשירות הפסיכולוגי עוברת דרך הכניסה הראשית לעירייה או דרך מחלקת חינוך (כניסה צדדית), בניגוד להוראת הועדה המקצועית לפסיכולוגיה חינוכית במשרד הבריאות.

8.3.2 מספר חדרי העבודה קטן ביחס למספר הפסיכולוגים. שני החדרים אינם מאפשרים סביבת עבודה סבירה לצוות של חמש.

8.3.3 לכל פסיכולוג אין שולחן ומגרות אשר בו הוא יכול לרכז את עבודתו.

8.3.4 לשירות אין חדר טיפולים לילדים, עובדה הפוגעת באופן משמעותי ברמת השירות של המחלקה.

8.3.5 אין חדר המתנה מסודר במחלקה. בזמן קבלת קהל נוצר מצב בעייתי במיוחד כאשר קהל הממתין במסדרון מפריע לטיפול בחדרי הפסיכולוגים הסמוכים בגלל הקירבה והרעש.

8.3.6 תיקי המטופלים הנמצאים בטיפולם השוטף של הפסיכולוגים אינם מוצנעים בארונות סגורות בחדרי הפסיכולוגים, אלא נמצאים גלויים על גבי מדפים או שולחן העבודה. רק בתום הטיפול השוטף התיק מתוויק באופן מסודר בתיקייה סגורה.

לדעת הביקורת סביבת העבודה והתנאים הקיימים אינם מאפשרים טיפול הולם לקהל מקבלי השירות. בימים בהם כל צוות הפסיכולוגים נמצא בשפ"ח, או בתקופות של חופשה מגני-הילדים ובתי-הספר הבעיה חריפה עוד יותר. לשאלת הביקורת השיבה מנהלת השפ"ח, כי במצבים אלה "מאלתרים". כל פסיכולוג מוצא לו "פינה" ומנסה לקיים את שגרת העבודה ע"י שימוש בחדרה של המנהלת, במשרד הגזברות או בארכיון.

המלצת הביקורת:

לדעת הביקורת יש למצוא בהקדם פתרון לבעיית מקום עבודתם הפיזי של הפסיכולוגים. שני פסיכולוגים יכולים לחלוק חדר עבודה אחד בתנאי שיש בחדר מקום לשולחן עבודה אישי לכל פסיכולוג.

לאחר תקופה ממושכת של מעקב אחר תיפקוד המחלקה, הביקורת סבורה כי על מנת לספק שירות טוב יותר לתושבי העיר רצוי ומומלץ למקם את המחלקה במבנה נפרד, מחוץ לעירייה.

לדעת הביקורת קימים כלי ניהול רבים כדי לפקח על עבודת המחלקה ועובדיה מרחוק לכן השיקול של מנהל מחלקת חינוך כי על המחלקה להיות ממוקמת קרוב למחלקת חינוך לצורך פיקוח אינו מהותי בעיני הביקורת. ממילא במהלך שנת הלימודים חלק גדול משעות עבודתן של הפסיכולוגיות מבוצעות בפועל בבתי הספר ולא במשרדי העירייה שלהם.

8.4 מחשוב

בשירות שכל עובדיו, ללא יוצא מהכלל, הינם אקדמאים, בעלי תואר שני ושלישי, המחשב הוא כלי עבודה אלמנטרי.

8.4.1 בחדרי העבודה של הפסיכולוגים לא נמצא מחשב, כולל בחדרה של מנהלת השפ"ח.

8.4.2 מחשב אחד בחדר המזכירה אינו מספיק לצוות של 6 פסיכולוגיות ומזכירה.

8.4.3 חסרה תוכנה לניהול תיקי לקוחות שתאפשר מעקב אחר מספר התיקים הפעילים ואינטנסיביות הטיפול.

8.4.4 בזמן הביקורת לא היה ניתן לקבל ולשלוח דואר אלקטרוני ממשרדי המחלקה. לדברי הפסיכולוגיות הן נאלצות להשתמש בכתובות הפרטיות שלהן.

8.4.5 בהעדר אמצעי מחשוב נאותים, חוות דעת ודוחות פסיכולוגיים מודפסים על-ידי מזכירת השפ"ח במתכונת של עיבוד תמלילים מרכזי. לדעת הביקורת מצב זה מחייב חשיפה של מידע רגיש ואישי לעין נוספת שלא לצורך ומהווה פגיעה בצנעת הפרט של המטופלים.

9. תוכנית עבודה ונוהלי עבודה

9.1 פעולתו של השפ"ח מעוגנת במסגרת תוכנית עבודה שנתית/חודשית פורמאלית ומסודרת. התוכנית הורכבה בשנת 2004 ולדברי מנהלת השפ"ח עיקר הפעילות ממשיך על פי אותה תוכנית.

9.1.1 מנהלת השפ"ח, בהתבסס על היקף משרות הפסיכולוגים, קובעת את חלוקת העבודה בין עובדות המחלקה בכל שנה.

9.1.2 לקראת תחילתה של שנת הלימודים, כל פסיכולוגית מקבלת את רשימת מוסדות החינוך שתחת אחריותה ומקצה את מסגרת השעות לכל אחד מהמוסדות. יחד עם זאת, לביקורת לא הוגשה תוכנית כזו בכתב.

9.2 הביקורת מציינת כי על-פי חוזרי מנכ"ל משרד החינוך סג/7 (א) ממרס 2003, אמורים מנהל מחלקת חינוך ברשות המקומית ומנהלת השפ"ח לסכם על היקף השירותים שישופקו על-ידי השפ"ח ואלה יתורגמו לתוכנית עבודה שנתית שתמסר לאישורו של הפסיכולוג המחוזי. אולם הליך זה לא התקיים בשנים 2005-2007. העירייה מדווחת לפסיכולוג המחוזי כל שנה על היקף המשרות המאווישות והמסגרות החינוכיות שבאחריותם, אך זו אינה תוכנית עבודה שנתית מפורטת.

9.3 כל הפעילות בשפ"ח אינה מעוגנת בקובץ נוהלי עבודה מסודר. קיימים דפוסי עבודה שהתפתחו במשך השנים. אוגדן המידע לפסיכולוג החינוכי מתווה מדיניות, מנחה ומכוון את הפסיכולוג באשר לעיקרי הפעילות והחקיקה הרלוונטית, אולם כל אלה אינם מעוגנים במסגרת של קובץ נוהלי עבודה פנימיים של השפ"ח.

10. בקרה פנימית

מרבית פעילותם של הפסיכולוגים מתבצעת מחוץ למשרד השפ"ח, במוסדות החינוך השונים. הביקורת ביקשה לבדוק איזו בקרה פנימית מקיימת מנהלת השפ"ח אחר הפעילות המתבצעת על-ידי הפסיכולוגים במוסדות החינוך ובמשרדי השפ"ח, הן בקרה מינהלתית והן בקרה מקצועית.

10.1 בקרה מיקצועית – לאחר שיחה עם מנהלת השפ"ח עלה כי:

10.1.1 ישיבות צוות מתקיימות ביום רביעי בבוקר אחת לשבועיים לצורכי עידכון, ייעוץ ופיתרון בעיות אך אין תיעוד של סדר היום בישיבות אלה.

10.1.2 המנהלת מקיימת שיחות משוב אישיות עם צוות העובדים אחת לשנה אך ללא תיעוד פורמאלי.

10.1.3 המנהלת לא פיתחה כלי בקרה כגון – שאלון משוב, שאלון שביעות רצון צרכנים, חוות דעת מנהלים וכו'.

10.1.4 המנהלת אינה נוהגת לבצע בדיקות תקופתיות בתיקי המטופלים.

10.1.5 במקרה אחד יוצא דופן, בעקבות תלונות על עיכוב רב בכתיבת דו"חות על ידי אחת העובדות, בדקה מנהלת השפ"ח בעצמה תיקים הנמצאים בטיפול של העובדת כדי לתת הנחיות לסיום העבודה.

10.2 בקרה מנהלתית

10.2.1 הביקורת לא מצאה שמבוצעת בקרה מנהלתית בנושאים כגון נוכחות וחלוקת שעות עבודה.

10.3 נוכחות -

10.3.1 הביקורת בדקה את כרטיסי הנוכחות של עובדות המחלקה בחודשים מאי, יוני ויולי.

10.3.2 הממצאים הוצגו למנהלת השפ"ח, והיא תפעל ליישם את הערות הביקורת בעניין זה.

להלן הממצאים:

בשלושת החודשים שנבדקו, כל שש העובדות במחלקה לא ביצעו את מכסת השעות המוגדרת במשרתן (כל אחת בהתאם להיקף משרתה).

פסיכולוגית, עובדת המחלקה, מחסירה בממוצע 12 שעות עבודה לחודש שהם 1.6 ימי עבודה בממוצע ובאחוזים 7.8% ימי העדרות ביחס להיקף משרתן.

לדבריהן של חשבת השכר, הגב' פנינה בן-שבת והגב' כרמלה בונשטיין, האחראית על דיווחי הנוכחות של עובדי העירייה, שעות אלה הורדו מחופשתן השנתית של העובדות או קוזזו משכרן.

המלצת הביקורת: הנחת העבודה של הביקורת היא שצוות הפסיכולוגים אינו מתרשל בעבודתו בזדון (ממצאי סקר שביעות רצון תומכים בכך), דווח ע"י צוות הפסיכולוגיות שפעמים רבות הן לוקחות עבודה לביתן. לדעת הביקורת הממצא חמור כשלעצמו ועל מנהלת המחלקה לפעול מייד לתיקון הליקוי. מעבר לכך, לדעת הביקורת מוטלת אחריות על מנהל מחלקת חינוך לרדת לשורש הבעיה, מאחר ומדו"ח הביקורת עולה מצב של חוסר שביעות רצון ואי נוחות של צוות הפסיכולוגים בביצוע עבודתם במתכונת הנוכחית.

הביקורת ממליצה למנהל מחלקת חינוך לבחון שוב את מיקומם הפיזי של משרדי המחלקה כדי להגביר את המוטיבציה של העובדים תחתיו ובכך לייעל את עבודת המחלקה וכמובן לתת שירות טוב יותר לציבור.

11. משוב לקוחות

11.1 כפי שהוזכר קודם לכן, הביקורת מצאה כי לא נהוג בשפ"ח לקיים בתום כל שנת לימודים הליך של קבלת משוב ממנהליות מוסדות החינוך (בתי-ספר וגני-ילדים) - הערכת שביעות הרצון מעבודת הפסיכולוג במוסד החינוכי ושביעות רצון כללית מהשפ"ח. כמו-כן, לא נהוג לקבל משוב מהורים המקבלים הדרכה ושירות מהשפ"ח.

11.2 כדי לבדוק את עמדות מנהליות מוסדות החינוך והערכתם את טיב השירות הניתן על-ידי השפ"ח, הפיקה הביקורת שאלון שביעות רצון (בעילום שם), המכוון למנהלי בתי-הספר והגננות שקיבלו שרות מהשפ"ח בשנת הלימודים תשס"ז. סה"כ 10 מנהלי בתי ספר ו- 29 גננות.

11.3 **משוב מנהלי בתי ספר:** 9 מתוך 10 מנהליות בתי הספר השיבו לשאלון. להלן מפורטת באחוזים התייחסותם של **מנהליות בתי-הספר לחלק העיקרי מהשאלות (בטבלה לא מוצגות כל השאלות שהועברו בבתי הספר):**

שביעות רצון מנהליות בתי ספר (חלק עיקרי מהשאלות)

בתי ספר	מרוצה מאד	מרוצה	פחות או יותר	במידה מועטה	לא מרוצה
שביעות הרצון הכללית מהשפ"ח		67%	22%	11%	
שביעות הרצון מהקצאת שעות פסיכו' שבועיות לביה"ס		33%	22%	33%	11%
ידע ומקצועיות של הפסיכולוג	44%	56%			
מהירות תגובת הפסיכולוג לפניות אליו	44%	11%	44%		
תרומת הפסיכו' לביה"ס, לתלמידים ומשפחותיהם	11%	56%	22%	11%	
הקשר של סגל ביה"ס עם הפסיכולוגים	11%	67%	11%	11%	

11.4 מנתוני הטבלה **והשאלון כולו** עולה, כי 68% מהמשיבים מביעים שביעות רצון מהשפ"ח לעומת 13% שאינם מרוצים, כשכל שאר המשיבים 19% מרוצים פחות או יותר.

11.5 לדעת הביקורת, חוסר שביעות רצון המנהלים נובע מהקצאת שעות הפסיכולוג לבית-הספר. בנושא זה 33% מהמשיבים נמצאו מרוצים לעומת 44% שדיווחו כי אינם מרוצים ו- 22% שדיווחו כי הם מרוצים פחות או יותר.

11.6 שאלון המשוב בדק את התייחסותם של המנהלים/לות לסדרת שאלות והיבטים נוספים בעבודתם של הפסיכולוגים, כמו: הקשבה, אכפתיות, יעילות העבודה, הרגשת הנוחות לשתף ולהתייעץ, הנכונות למאמץ יוצא דופן בעת הצורך וכו'. כללית, למעט שני מקרים חריגים, כל המשיבים הביעו את שביעות רצונם מעבודת הפסיכולוגים ומהקשר עימם.

11.7 **משוב גננות:** 7 מתוך 29 גננות בתי הספר השיבו לשאלון. להלן מפורטת באחוזים התייחסותם של **הגננות לחלק העיקרי מהשאלות:**

שביעות רצון גננות (חלק עיקרי מהשאלות)

גנים	מרוצה מאד	מרוצה	פחות או יותר	במידה מועטה	לא מרוצה
שביעות הרצון הכללית מהשפ"ח	71%	29%			
זמינות הסיוע הפסיכולוגי בעת הצורך	57%	43%			
מגוון רעיונות לדרכי טיפול	57%	14.3%	14.3%	14.3%	
מהירות תגובת הפסיכולוג לפניו אליו	57%	43%			
הנכונות למאמץ יוצא דופן במקרה הצורך	43%	29%	14.3%	14.3%	
הקשר של הגננת עם הפסיכולוגית	57%	29%		14%	

11.8 מנתוני הטבלה **והשאלון כולו** עולה, כי 91% מהמשיבות מביעות שביעות רצון מהשפ"ח לעומת 5% שאינן מרוצות. כל שאר המשיבות (4%) מרוצות פחות או יותר.

12. חלוקת משאבים של השפ"ח בתוך מערכת החינוך

12.1 עד לחודש דצמבר 2003, שיעור השתתפותו והכרתו של משרד החינוך - השירות הפסיכולוגי היעוצי (שפ"י) במשרות הפסיכולוגים בנשר עמד על 3.62 משרות קבע ועוד 0.5 משרה למשך תקופה של שנתיים.

12.2 כאמור, בזמן הביקורת, מצבת הפסיכולוגים בשפ"ח נשר מונה 6 פסיכולוגים ב- 4.75 משרות.

12.3 הביקורת ביקשה לבחון כיצד השירות הפסיכולוגי נותן מענה מבחינת חלוקת משאבים למערכת החינוכית בנשר, וזאת בהתבסס על מצבת התלמידים בכל אחת ממסגרות הלימוד השונות, התקינה ומספר הפסיכולוגים בפועל.

12.4 הטבלה שלהלן מפרטת, נכון לשנת הלימודים תשס"ז, את שיבוץ הפסיכולוגיות למסגרות החינוכיות השונות וכמות התלמידים בכל אחת מהמסגרות.

השירות הפסיכולוגי - תקן, היקף משרות, תחומי אחריות ומספר תיקים בשנת 2007

נושא	דליה מרטין		תמי ארז		רחל מנדלר		ד"ר לובה מושינסקי		קרינה		אשרת טפר		שרון פרנקל	
	מספר	מנהלת	מספר	מתמחה	מספר	מתמחה	מספר	מתמחה	מספר	מתמחה	מספר	בחל"ת	מספר	מתמחה
סה"כ היקף משרה	80	ילדים	60	ילדים	85	ילדים	65	ילדים	85	ילדים		ילדים	100	ילדים
בתי ספר	365	חטיבה א	184	גבעון	394	ר. יצחק א	199	בית יהושע		גלילות	172	תיכון	608	
	348	חטיבה ב				ישראל	104					ר. יצחק ב'	508	
גני חובה	35	אופירה	19	רעים	22	האלון	18	צפריים	10	שלהבת-שפת	29	חבצלת		
	24	מרגנית	23	הברוש	26	התמר	28	דרורים	15	רימון-שפתי				
	24	רקפת			33	הערבה	33	הנוריות						
					33	הדס								
					27	היובל								
גני תרום חובה	30	הלוטם		השיטה	22	זמירים	20	השקמה	21					
	24	החורש		החרוב	25	חמדה	24	האירוסים	32					
	27	טללים		הוורדים	23	הרדוף	30							
סה"כ תלמידים בבי"ס	877		226		631		456		78		201		1116	
סה"כ מטופלים בפועל	57		35		66		75		76				124	

12.5 מעשית, נכון לשנת הלימודים תשס"ז, השירות ניתן לגילאי 3 (גני תרום - חובה) - 18 (סוף חטיבה עליונה). כל גני-הילדים חובה והחינוך המיוחד מכוסים ומקבלים שירות.

12.6 הביקורת מציינת, כי מרבית השפ"חים בארץ פועלים בתקינה חסרה. תקן משרד החינוך להשתתפות במשרות פסיכולוגים עומד על רף עליון של כ- 50% מהכיסוי הנדרש, וכתוצאה מכך, היקף השירות ועומקו אינם נותנים מענה לצורכי השטח. לפיכך, רשויות מקומיות מבוססות המכירות בצורך, מממנות באופן עצמאי את תוספת התקנים הנדרשת לעבודה סדירה.

12.7 על-פי ההנחיות הקיימות, מספר המסגרות עליהן מופקד פסיכולוג חינוכי במשרה מלאה הוא עד שלושה בתי-ספר רגילים או 15 גני-ילדים.

הביקורת בחנה את פריסת ושיבוץ הפסיכולוגים במוסדות החינוך בשנת הלימודים תשס"ז ומצאה כי פרט למנהלת, שמספר המסגרות החינוכיות באחריותה עולה על ההנחיה, הנחייה זו מיושמת ובהתאמה לחלקיות משרתם של הפסיכולוגים.

12.8 הביקורת לא מצאה דו"ח פעילות שמרכז את חלוקת שעות עבודת הפסיכולוגיות במוסדות החינוך.

12.9 משיחות שהתקימו עם הפסיכולוגיות עולה כי כל פסיכולוגית מגדירה את ימי העבודה בהם היא נמצאת בבית ספר זה או אחר. שעות העבודה בגני הילדים מתחלקות בד"כ על פי הצורך שעולה מהגננות בשטח.

13. היקף פעילות מטופלים

13.1 הטבלה ה-מצ"ב משקפת את היקף הפעילות בשפ"ח על פי כמות מטופלים ואינטנסיביות הטיפול, כפי שדווח לביקורת בשנת הלימודים תשס"ז :

היקף פעילות מטופלים בשנת הלימודים תשס"ז

נושא	דליה מרטין	תמי ארז	רחל מנדלר	לובה מושינסקי	קרינה	שרון פרנקל
1 היקף משרה באחוזים	80%	60%	85%	65%	80%	100%
2 סה"כ מטופלים	57	35	66	75	76	124
3 מטופלים בהיקף של 2-5 פגישות	20	1	7	5	10	89
4 מטופלים בהיקף של 5 פגישות ומעלה	7			2		6
5 איבחונים : בשלות ואינדיווידואלי בהיקף של 3-4 פגישות	15	9	46	34	42	19
6 הדרכת הורים בהיקף של 1-6 פגישות	15	25	9	34	22	
7 מקרי חירום			4		2	10

הערה : הנתונים התקבלו על פי דיווח של צוות הפסיכולוגיות

13.2 מאחר ונתוני המטופלים אינם מנוהלים על ידי תוכנת מחשב, לא ניתן להפיק בשפ"ח נתונים מדויקים באשר למספר הכולל של התיקים הפעילים הנמצאים כיום בטיפולם של צוות הפסיכולוגים.

13.3 פעילות השפ"ח בשנת הלימודים תשס"ז כללה : השתתפות וחברות בוועדת שילוב והשמה, השתלמויות והדרכה, סדנאות להורים, טיפול יעוץ והדרכה להורים, הדרכות בבתי הספר ליועצות מורים ומנהלים.

13.4 היקף פעילותו של השפ"ח נגזר מ-"סל השירותים" - סל שירותים פסיכולוגיים שעל השפ"ח להעמיד לרשות הציבור. לראשונה, בנובמבר 2002, פורסם על-ידי הפסיכולוג הראשי מסמך זמני לניסוי - מסמך מקצועי שפרט את התשתית לעבודת השירות הפסיכולוגי תוך מתן מענה לאוכלוסיות השונות: תלמידים, הורים, מורים והמערכת החינוכית כולה.

13.5 במסמך זה, משרד החינוך, בתאום עם מרכז השלטון המקומי ואיגוד מנהלי מחלקות החינוך, קבעו באופן ברור את מתכונת החלוקה בין שירותים המוגדרים במסגרת חובות הפסיכולוגים לביצוע במסגרת עבודתם, לבין שירותים משלימים הניתנים כאופציה - על-פי החלטת הרשות המקומית והשירות הפסיכולוגי.

13.6 במסגרת מסמך זה, פורסם "סל השירותים" - רשימה בסיסית של שירותים שהשפ"ח אמור לספק לאוכלוסיית התלמידים, הורים וצוותי החינוך כאשר אחוז הכיסוי בשפ"ח הינו 100%. מכיוון שבמרבית השפ"חים לא ניתן לספק את מלוא "הסל הבסיסי" בשל אחוז כיסוי נמוך מ-100, רשימת השירותים פורסמה על-פי סדר עדיפויות מומלץ שכלל:

13.6.1 סל בסיסי *

שירותי חובה.

שירותים שמומלץ לכללם בעדיפות ראשונה.

שירותים שמומלץ לכללם בעדיפות שנייה.

* כל השירותים הכלולים בסל הבסיסי ניתנים ללא תשלום.

13.6.2 סל שירותים משלים

כל השירותים שאינם נכללים בסל הבסיסי, הניתנים בתשלום, ושלקבלתם יש צורך במקורות מימון נוספים (כספי רשויות, קניית שירותים מרצון על-ידי ההורים וכו').

13.7 רשימת השירותים הכלולים בסל הבסיסי ובסל המשלים מפורטת בחוזר מנכ"ל משרד החינוך סג/7 (א) ובחוזרי מנכ"ל מרכז השלטון המקומי. נקבע, כי לא ניתן להעביר, בשום מקרה, שירות בסיסי לסל המשלים.

13.8 מסמך זה נכנס לתוקף ב-2/3/03, עת פורסם חוזר מנכ"ל משרד החינוך סג/7 (א).

13.9 מבדיקת הביקורת עולה, כי כל שירותי החובה המפורטים בסל השירותים הבסיסי ניתנים על-ידי השפ"ח, כנדרש ללא תשלום. באשר לסל השירותים המשלימים, שלקבלתם יש צורך בתשלום, נמצא כי העירייה אינה מאפשרת שירותים כאלה ואילו המתנ"ס, במסגרת מת"ל, מציע שירותים להורים בתשלום בעיקר בתחום של סדנאות להדרכת הורים ואיבחונים פרטיים. השירות ניתן בתחנה לטיפול משפחתי בבן דור בשעות ובימים שונים כדי ליצור הפרדה בין שירותי המת"ל שניתנים בתשלום לאלה הניתנים ע"י העירייה. כאמור, טיפולים ארוכי טווח (מעבר ל- חמש פגישות) אינם כלולים בסל הבסיסי וקבלתם כרוכה בתשלום. לשפ"ח אין נתונים או הערכה כמה מהתלמידים במערכת החינוך העירונית זקוקים לטיפול ארוך טווח ואינם מקבלים אותו בשל העדר יכולת כספית.

14. תקציבים והניהול כספי

14.1 הביקורת בחנה את תקציב ההכנסות וההוצאות של השפ"ח לשנים 2004 – 2006

עיקר הכנסות השפ"ח מקורו בהעברות משרד החינוך בעבור שכר הפסיכולוגים. חלק קטן מהתקציב מיועד עבור שעות הדרכה מקצועיות אותן חייבות לעבור הפסיכולוגיות במשך עבודתן כחלק מהיותה של המחלקה מקום מוכר להתמחות עבור העובדים בה.

השינויים הגדולים בתשלומים ותקבולים נובעים משינוי הסכמי השכר של הפסיכולוגים. בשנת 2005 הוצאות המחלקה היו 943,664 ₪ כתוצאה משינויים אלו וניתן לראות שבשנת 2006 גדלו בהתאם גם התקבולים מהמשרד.

השתתפות המשרד במימון הוצאות המחלקה צריך לעמוד על כ- 68% ברובו המוחלט של התקציב ובחלק קטן ב- 100% אחוז מימון. בחישוב ממוצע של שלוש השנים שיעור ההשתתפות של המשרד במימון הוצאות המחלקה נמצא תקין ועומד על 71% שהם כ- 1,690,819 ₪.

ריכוז תקבולים ותשלומים בין השנים 2004-2006:

שנה	תקבולים	תשלומים	מימון המשרד באחוזים
2004	489,364	713,798	69%
2005	552,602	943,664	59%
2006	648,853	722,671	90%

פרוט תקבולים ותשלומים בין השנים 2004-2006:

2005				2004			
תשלומים		תקבולים		תשלומים		תקבולים	
920,714	שירות פסיכולוגי	533,756	שירות פסיכולוגי	687,194	שירות פסיכולוגי	452,811	שירות פסיכולוגי
22,950	הדרכה	18,846	הדרכה	23,896	הדרכה	36,553	הדרכה
	השתלמויות			2,708	השתלמויות		
943,664		552,602	סה"כ	713,798		489,364	סה"כ

2006			
תשלומים		תקבולים	
676,003	שירות פסיכולוגי	611,225	שירות פסיכולוגי
46,668	הדרכה	37,628	הדרכה
	השתלמויות		
722,671		648,853	סה"כ

14.2 בעיריית נשר לא פועל שירות פסיכולוגי משלים- שפ"ם. שירות זה הוא שירות אופציונלי, בתשלום אשר באמצעותו יכולה הרשות להציע לתושביה שירותים נוספים בתשלום נמוך יחסית לשוק הפרטי.

תגובת מנהל מחלקת חינוך:

לקראת סיום הביקורת התקיימה שיחה עם מנהל מחלקת חינוך מר משה לאופר, כדי לקבל את תגובתו לממצאים. להלן תגובתו:

מנהל מחלקת חינוך הביע שביעות רצון מהרמה המקצועית של המחלקה ולדעתו העירייה נותנת את כל סל השירותים הבסיסי שהיא מחוייבת לתת. יחד עם זאת הביע חוסר שביעות רצון מכך שעובדות המחלקה אינו יוזמות פרויקטים מעבר לתוכנית העבודה השוטפת.

תוכנית עבודה - לשאלת הביקורת בנושא קיומה של תוכנית עבודה שנתית והאם הוצבו למנהלת השפ"ח יעדים ברורים, השיב מנהל המחלקה כי אין תוכנית מפורטת מפני שעיקר העבודה חוזר על עצמו מדי שנה. אולם לבקשתו, הגישה מנהלת השפ"ח נייר ובו הצעות לפרוייקטים שיבוצעו במהלך השנה.

היקף עבודת המחלקה – לא ניתן לכמת את פעילות המחלקה. אין בידי מחלקת חינוך מידע עדכני לגבי מספר תיקים פתוחים ומספר מטופלים במחלקה. לדברי מנהל מח' חינוך הוא מאד מעורב בעבודה השוטפת של השירות ולכן לא היה צורך בפיתוח כלי בקרה.

שפ"מ – מנהל מח' חינוך הביע את התנגדותו לקיום שפ"מ בעירייה. לדבריו נכון יותר לפתוח שירותים כאלה במתנ"ס לכן פותח מט"ל אשר מנוהל ע"י המתנ"ס בתחנה לטיפול משפחתי בבן דור.

מיקום משרדי השפ"ח – מנהל המחלקה מתנגד בתוקף להעברת השפ"ח מחוץ למבנה העירייה. לדבריו היתרונות עולים על החסרונות בנושא זה. לדוגמא: נגישות טובה יותר לציבור הלקוחות, שליטה והשפעה טובה יותר על פעילות המחלקה, מזכירת השפ"ח לעיתים מתגברת את מחלקת חינוך, רוב ימי השנה הן נמצאות ממילא בבתי הספר שם יש להן חדר בו הן יכולות לטפל. בעית צפיפות קיימת רק בחודשי החופש מבתי הספר.

תגובת מנהלת השפ"ח:

ברצוני להודות למבקר העירייה על הביקורת המקיפה והמעמיקה שערך לשירות הפסיכולוגי. מקריאת הדו"ח עולה שאכן הצליח לתת את דעתו לכל התחומים הרלוונטיים לשפ"ח.

העבודה בבתי הספר היא בעיקרה בעלת אופי מערכת, עם זאת שיקולים מקצועיים של מנהלת השרות, ושל צוות הפסיכולוגים תוך התייעצות עם מנהלי בתי הספר והפיקוח על הגנים, הם הקובעים את סדרי ההעדיפויות של עבודת השירות הפסיכולוגי.

חשוב להדגיש שאנו מטפלים בצרכים השוטפים המתרבים של המערכת תוך התייחסות לעליה בדרישות של משרד החינוך (ועדות שילוב למינהן וכו') פרויקטים יזומים עם כל החשיבות שלהם, לא תמיד נמצאים בסדר עדיפות גבוה, ואנו מעדיפים וגם נדרשים להקדיש זמן לטיפול אינדי, הדרכות הורים ויעוץ למורים, יועצות ומנהלי בתי ספר.

במידת האפשר, אנו מפעילים כמעט כל שנה פרויקטים קצרי טווח, בנושאים שונים (גם אם לא תמיד עושים לכך פרסום).

תנאי ראשון להתייחסות נאותה ומקצועית של הפסיכולוגים למטופלים הינה אכסניה המאפשרת פרטיות, דיסקרטיות ואמצעים טיפוליים כגון: חדר טיפולים מאובזר. חדרי טיפול לפסיכולוגים אשר הוקצו בחלק מבתי הספר, אינם מהווים תחליף למבנה של שירות פסיכולוגי העונה על סטנדרטים מקובלים.

מקובל וידוע בכל הארץ שהשרות הפסיכולוגי אינו יכול לפעול בתוך העירייה עצמה, ללא גישה נפרדת המאפשרת פרטיות. הנגישות לציבור הלקוחות גרועה, ועל כן מי שצריך להגיע אלינו, אמור להיחשף לעיניים מציצות מהחדרים לאורך הפרוזדור.

העבודה בבתי הספר איננה יכולה להוות תחליף לטיפולים הניתנים בחדרי השפ"ח עצמם!!! אין את התנאים המתאימים בבתי הספר (רעשים, צילצולי הפסקות, פניה לפסיכולוג לטיפול במקרים דחופים) וכמו כן חוסר הרצון ו/או אי ההתאמה להדריך ולטפל בילדים ו/או הורים בין כותלי בית הספר.

למה הדבר דומה – לפניה של מטופלים לסניפי קופת חולים (חדרי פסיכולוגים בבתי הספר) לעומת פניה לבית חולים (שרות פסיכולוגי עצמו). לא כל טיפול ניתן ורצוי לתת בסניף קופ"ח, לשם כך יש גם בית חולים.

לא ברור לי רצון ההשפעה והשליטה על השרות הפסיכולוגי שמצדיקים את קיומו בתוך מבנה העירייה. לשם כך קיימים מדריכים פסיכולוגיים חיצוניים ופיקוח של הפסיכולוג המחוזי והארצי.

אני לוקחת לתשומת ליבי את נושא מילוי מלא מכסת שעות העבודה. יחד עם זאת, יש לקחת בחשבון שלרוב הצוות יש ילדים קטנים, וקורה שהם חולים, ועל כן לפעמים מסיימת יותר מוקדם. כמו כן בהעדר מקום בשרות הפסיכולוגי, העובדות מעדיפות לקחת החומר הביתה להמשך טיפול.

התיקים המטופלים באופן שוטף אינם מוצנעים בהיעדר מקום איחסון, בחדרים הקטנים ממילא. עם זאת החדרים עצמם נעולים ועל כן זה עונה באופן חלקי על שמירה של צנעת הפרט.

מנהלת השירות מקיימת שיחות משוב בתחילת כל שנה, ולקראת סוף שנת הלימודים עם מנהלי בתי הספר ומתעדכנת באופן שוטף באשר לתפקוד הפסיכולוגים הנותנים שרות בכל מסגרת ומסגרת. כמו כן, אני מקיימת שיחות סיכום בסוף כל שנת לימודים עם כל פסיכולוגית בנפרד, מנתחים את התהליכים, התפוקות והתשומות שהיו במהלך שנת הלימודים, מנסים לאתר את הקשיים ולהפיק לקחים לקראת שנת הלימודים הבאה.

לסיום, ברצוני להשב את תשומת ליבך למכתב שקיבלנו מתת הועדה להכרה במוסדות של משרד הבריאות כי במידה ולא יתוקנו תנאי העבודה (כפי שפורט במכתב עד סוף חודש יוני 2008) תוסר ההכרה מהשרות כמוסד מוכר לצורך התמחות. להסרת ההכרה השלכות מרחיקות לכת על המתמחים בשרות, שיחפשו מקום עבודה אחר שיאפשר להם סיוע התמחות.

בתודה ובברכה,

מרטין דליה
מנהלת השפ"ח

**ביקורת מוכנות העירייה
לשעת חרום ותיקון לקחי
מלחמת לבנון השנייה**

מתוך דו"ח מבקר המדינה על היערכות העורף ותפקודו במלחמת לבנון השנייה
ירושלים, אב התשס"ז, יולי 2007

לאחר חטיפת החיילים ע"י אירגון חזבאללה בתאריך 12 ליולי 2006 התכנסה ממשלת ישראל והחליטה להגיב על הפגיעה בריבונות הישראלית, בין השאר, בפגיעה במטרות בשטח לבנון. ב-13.7.06 התחיל צה"ל לפעול בלבנון; בתגובה החל חזבאללה בירי מסיבי של אלפי רקטות שנועדו לפגוע באוכלוסייה אזרחית בעורף מדינת ישראל. הלחימה נמשכה 34 יום, עד 14.8.06, וגרמה לפגיעות קשות בנפש וברכוש. 160 ישראלים נהרגו, מהם 41 אזרחים; אלפים נפצעו; מאות בתים נפגעו, ומאות אלפי אזרחים עזבו את בתיהם; **רבים אחרים נדרשו לשהות במקלטים ובמרחבים מוגנים פרקי זמן ממושכים והתקשו לקיים שגרת חיים תקינה**; הפעילות הכלכלית שובשה ונפגעה; עסקים קטנים ובינוניים קרסו; הפעילות בצפון הארץ - עד חיפה ואף מדרום לה - צומצמה באורח ניכר. לימים החליטה ועדת השרים לטקסים וסמלים לקרוא לעימות זה בשם "מלחמת לבנון השנייה" (להלן - מלחמת לבנון השנייה או המלחמה).

עיקרי הממצאים בדו"ח מ. המדינה הרלוונטיים למוכנות ברשויות מקומיות

ממשלות ישראל לא קיימו זה שנים הערכת מצב מקיפה ואופרטיבית בנושא העורף ולא עיצבו תפיסת ביטחון כוללת בכל הנוגע לתפקודו של העורף בעתות חירום. יתר על כן, גורמי המודיעין והביטחון העלו בשנים האחרונות את סבירות הפגיעה בעורף, לרבות מירי רקטות בידי החזבאללה. **למרות חששות אלו וחרף הצפי לפגיעה ניכרת בעורף לא פעלו הממשלה, משרדיה והגופים האחראיים לביצוע בהתאם לכך ולא השתמשו בהערכות הסיכונים כמנוף לשיפור מוכנות העורף האזרחי למצבי חירום**. יצוין כי ברבים מדרגי הביצוע - משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, תאגידים וארגונים נוספים של המדינה - לא התקיימו דיונים והערכות מצב בכל הנוגע למוכנות לעתות חירום וליכולתם להוסיף ולספק שירותים לתושבים במצבי חירום מתמשכים.

נמצאו ליקויים מהותיים בהיערכות משרדי הממשלה והרשויות, שלא קיימו הנחיות והוראות שנועדו להכין את העורף למצבי חירום. **משרדי הממשלה, כל אחד בתחומו, יחידות צה"ל, הרשויות המקומיות והגופים השלטוניים השונים לא עשו כנדרש מהם על פי חוק ולא פעלו על פי אחריותם וסמכויותיהם להכנת העורף לשעת חירום ברמה הנדרשת**. בגופים רבים לא הוכנו תכניות מגירה למצבי חירום ולא קוימו תרגילים כדי להתכונן לכך. במקרים אחדים התקיימו תרגילים בלתי מתאימים והדבר השפיע בדיעבד על תפקוד הרשויות במלחמה וגרם בלבול ומבוכה בשעת מבחן.

יש לציין כי מבקר המדינה ערך סקר מקדים גם בעיריית נשר כחלק מהביקורת שערך ולא מצא ליקויים בתפקוד העירייה. יחד עם זאת חשוב לזכור שלמזלם הרב של תושבי העיר נשר נפלו בשטחה שלושה טילים בלבד, אחד מהם אף פגע בבניין ובנס לא היו פגיעות בנפש. המשפחות ששהו בבניין בזמן פגיעת הטיל שהו במרחב מוגן, עובדה שככל הנראה הצילה את חייהם.

למרות העובדה שעיריית נשר לא הוזכרה בדו"ח מ. המדינה, מחובתה ללמוד מהליקויים שנתגלו במקומות אחרים ועלו בדו"ח מ. המדינה.

מבקר המדינה בהתייחסותו למוכנות הרשויות המקומיות שספגו את עיקר האש בזמן המלחמה כתב כי:

מוכנות הרשויות המקומיות לעתות חירום הייתה ירודה. ברשויות רבות לא הוכנו תכניות חירום כנדרש, וממילא לא הוכנה בהן התשתית הנדרשת לעתות חירום. יודגש עוד כי המקלטים הקיימים בכל המגזרים בעורף, נועדו לשהות קצרה ואינם מתאימים לשהות ממושכת. קיים פער עמוק בין הדרוש לבין המצוי בתחום המיקלוט והמיגון. לאוכלוסייה נרחבת, אין הגנה ממשית בעת התקפת טילים.

עם תום המלחמה ללא קשר לביקורת המדינה, כינס ראש העיר בלשכתו מספר ישיבות בהרכבים שונים להפקת לקחים במטרה לתקן ליקויים מקומיים בתפקוד העירייה ומוכנותה לעתיד, כולל ישיבה עם כל מנהלי המחלקות ובעלי תפקידים שנטלו חלק פעיל בזמן המלחמה. מזכיר העיר הוציא סיכום של ישיבה זו (נספח א'), המכיל הוראות לביצוע והנחיות לתיקון ליקויים על ידי מנהלי המחלקות ולוח זמנים מפורט.

2. מטרות הביקורת:

1. הביקורת תבחן את מצב התחזוקה במקלטים הציבוריים והנגישות אליהם.
2. הביקורת תבחן את מצב התחזוקה בחמ"ל העירייה.
3. הביקורת תבדוק האם תוקנו הליקויים עליהם הצביע ראש העיר כפי שהם מופיעים במסמך שהוציא מזכיר העיר (נספח א')
4. הביקורת תבדוק כיצד נשמר ציוד החירום שנתרם לעירייה בזמן המלחמה.

3. חקיקה ונהלים

1. חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951
2. תקנות ההתגוננות האזרחית (ציוד ושילוט במקלטים ובמחסים ציבוריים) 1981
3. הנחיות תקציב הג"א ברשויות המקומיות לשנת 2005-2006
4. נוהל (פנימי) תחזוקת מקלטים ציבוריים בעיר נשר

4. כללי

בעיריית נשר 24 מקלטים ציבוריים. בתאריכים 2-3 לינואר 2008 ערכה הביקורת סיור במקלטים הציבוריים בעיר, יחד עם מנהל רכש (אחד האחראים על פתיחת מקלטים בזמן חירום), כדי לבדוק את מצב התחזוקה בהם ורמת הנגישות אליהם. הביקורת בדקה 14 נקודות באמצעות רשימה שהוכנה מראש לפי הנחיות החוק, התקנות ונהלים פנימיים. לדוגמא: כשפרצה המלחמה הנחה הקב"ט את מנהלי המחלקות לפתוח את דלתות המקלטים באמצעות מפתח "מאסטר" שברשותם. אחת הנקודות שבדקה הביקורת היא – מהירות פתיחת דלתות המקלט והכניסה אליו. בחלק מהמקלטים שנבדקו לא ניתן היה להיכנס מפני שמפתח "המאסטר" שהיה בידינו לא פתח את מעול הדלת. לאחר חודש ערכה הביקורת בדיקה נוספת במקלטים אלה כדי לבדוק אם תוקן הליקוי ומצאה שהליקוי לא תוקן.

5. סיכום שיחה עם קב"ט העירייה:

לדברי קב"ט העירייה מר דוד אלימלך, לעירייה תקציב שנתי לתחזוקת מקלטים לשעת חירום. לא קיימת בעירייה הגדרה לגבי - מהו משך השהייה במקלטים אליה צריכה העירייה להיות מוכנה. על פי ניסיונו והבנתו המקלטים הציבוריים בנשר ערוכים לשמש מקום מחסה בזמן מלחמה לפרק זמן מוגבל בלבד. המקלטים מוחזקים ברמה סבירה מבחינת תאורה, מים זורמים ושירותים. במקרי חירום מקבלת העירייה מפיקוד העורף התרעה מוקדמת של כעשרה ימים. תקופה זו נותנת מספיק זמן כדי לנקות ולהכין את המקלטים באופן יסודי. בשעת חירום מנהלי המחלקות ועובדיהם - מים, חשמל, תברואה ומנהל המחסן פותחים את המקלטים. זמן הפתיחה של כל 24 המקלטים הוא בין חצי שעה לשעה מקריאה.

הערה: הביקורת נערכה ע"פ נוהלי הג"א, ע"פ הדרישות בחוקים הרלוונטיים ובתקנות. תגובתו של הקב"ט מופיעה בסמוך לעיקר הממצאים ובמלואה בסוף הדו"ח.

הביקורת מציינת בחיוב כי מרבית הליקויים שנמצאו במקלטים תוקנו עוד לפני פרסום דו"ח זה. קב"ט העירייה יחד עם מזכיר העיר פעלו במהירות לתיקון הליקויים. המקלטים נוקו ומנעולי הכניסה הוחלפו. בביקורת אחרת שערך פיקוד העורף זה עתה במקלטים קיבלה העירייה ציון לשבח על מצב התחזוקה במקלטים וכל שנותר עתה הוא לשמר את הקיים.

6. עיקר הממצאים והמלצות הביקורת

✓ בשנת הכספים 2005 עיריית נשר הוציאה בנושא חומרים לאחזקת מקלטים 61 אלף ₪ מתוכם 41 אלף בשיפוץ מקלט בודד דו תכליתי ברחוב דרך השלום. בשנת 2006 - 20 אלף ₪ ובשנת 2007 - 25 אלף ₪. סכומים אלה עומדים ואף עולים על המלצת והנחיות פיקוד העורף.

ציוד שנתרם בזמן המלחמה

- ◀ הביקורת לא מצאה במחסן העירייה 2 מתוך 5 מזגנים שפורקו ממקלטים ציבוריים.
- ◀ 237 מאווררים ו 296 מזרנים שחולקו לציבור במקלטים הציבוריים והפרטיים לא הוחזרו למחסן.
- ◀ לביקורת לא הוצג כל מסמך המציין כמה אפודים נתרמו לעירייה כך שלא ניתן לקבוע אם חסר ציוד. בזמן הביקורת נמצאו אפודי המגן זרוקים על רצפת מחסן החירום.

מרכז ההפעלה

◀ מרכז ההפעלה (מקלט מתחת לתחנת המשטרה), משמש כמקום מחסה גם במקרה של מתקפה כימית. במקום הותקנו משאבות ומסנני אוויר מיוחדים. **הביקורת לא מצאה פרוטוקול חתום המעיד שבוצע במסננים הפעלת מערכות מאז שנרכש בשנת 1999. לדברי מזכיר העיר, מנועי המסננים הופעלו לפני כשנתיים אך אין תיעוד לכך.**

חשוב לציין כי התקנת המזגנים בזמן המלחמה חייבה קדיחת חורים בקירות והעברת צינורות דרך החלונות אל תוך המקלט.

◀ הביקורת לא מצאה פרוטוקול לבדיקת אטימות או בדיקת **אל לחץ** שנעשתה ע"י מומחה כדי לבדוק האם המקום עדיין מהווה מקום מוגן בפני חומר לוחמה כימי.

הביקורת ממליצה להזמין בדיקת אל לחץ בהקדם האפשרי.

הביקורת ממליצה לתלות דפי פרוטוקול חדשים ליד המשאבות ולוודא שחותמים עליהם אחד לחודש אחרי הפעלת מערכות על פי הוראות יצרן.

לדעת הביקורת קיימת סכנה שבזמן אמת המקום יהפוך למלכודת מוות לכל מי ששוהה במקלט מהסיבות הבאות:

- א. המקלט אינו אטום
- ב. המערכת אינה פועלת באופן תקין
- ג. הפעלה בלתי מיומנת של המערכת בזמן לחץ עלולה לגרום תקלות.

תחזוקת מקלטים ציבוריים

◀ מנהלי מחלקות העירייה ע"פ הגדרת העירייה משמשים גם כצוות תחזוקה למקלטים הציבוריים מבצעים את עבודות האחזקה במקלטים כל אחד בתחומו- מים, חשמל וכו'. הערת הביקורת החוזרת גם בביקורת של משרד הפנים מדי שנה היא, שאין צוות תחזוקת מקלטים שזהו תפקידו המרכזי.

◀ הביקורת מציינת לחיוב כי העירייה משקיעה כסף בתחזוקת המקלטים על פי דיווח של קב"ט העירייה לגבי הצרכים בשטח. **יחד עם זאת לדעת הביקורת יש פער בין הצרכים בשטח כפי שנצפו ע"י הביקורת לבין אלה שמדווחים ע"י קב"ט. כלומר, לדעת הביקורת ליקויים מסוימים אינן מדווחים כי לפי דעתו של קב"ט המצב תקין ובזמן אמת יבוצעו תיקונים אחרונים.**

◀ בעירייה קיים נוהל תחזוקת מקלטים (ראה נספח ב') אך הנוהל אינו ברור ואינו מגדיר את מצב התחזוקה שבו צריך להיות מקלט ציבורי.

◀ על המקלטים הציבוריים לא קיים שילוט המציין את מספר המקלט ואיש הקשר במקרה חירום. עובדה זו מקשה על זיהוי מיקום המקלט בחירום.

- תגובת קב"ט: נושא זה יתוקן.

ב – 7 מקלטים שנבדקו מפתח המאסטר שבידי מנהל המחסן, אשר אמור לפתוח בזמן חירום, לא פתח את המנעול מהסיבות הבאות – מנעול לא תקין, מפתח שבור בתוך המנעול, מנעול המאסטר הוחלף במנעול אחר, דלת מרותכת.

– **תגובת הקב"ט: קימת בעיה חמורה של ונדליזם לכן הוא נאלץ להחליף מנעול או לרתך את דלת הכניסה.**

בשלושה מקלטים פתחי המילוט נמצאו מרותכים ומהווים סכנה של ממש במקרה חירום, במקלט אחד פתחי המילוט היו מלאי פסולת, ובמקלט נוסף היו פתוחים לרווחה.

– **תגובת הקב"ט: לעיתים זו הדרך היחידה למנוע ונדליזם במקלטים.**

ב – 5 מקלטים נשארו שולחנות וכיסאות מתקופת הבחירות.

הביקורת מצאה ב-5 מקלטים הצפות של מי גשמים בכמויות וגדלים שונים.

במהלך שנת 2003 שופצו תאי השירותים במקלטים ובחלקם הותקנו אסלות במקום בורות הספיגה הישנים (בול פגיעה). מתוך 26 תאי שירותים שבדקה הביקורת במקלטים נמצאו 7 חדרי שירותים לא תקינים ו- 9 בורות ספיגה לא תקינים.

– **תגובת הקב"ט: כל המקלטים נבדקו וטופלו בנושא זה.**

חדר מוגן בבניין העירייה

בבניין העירייה אין שטח מוגן והמרחק והנגישות לחמ"ל העירייה גדול מידי עבור חלק מהעובדים. חשוב לציין שעובדי העירייה נדרשים לתת שירות גם בזמן מלחמה ולכן שוהים זמן רב במשרדיהם. במהלך המלחמה הסתתרו חלק מהעובדים בקומה התחתונה ובתאי השירותים כיוון שלא הספיקו להגיע למקלט הציבורי (חמ"ל).

הביקורת ממליצה לעירייה לבחור בין שתי חלופות לשעת חירום:

א. כבר בתחילתו של משבר ביטחוני לאחר קבלת התרעה מפיקוד העורף ניתן להעביר את העירייה למתכונת חירום ולהמשיך את עבודת העירייה מהחמ"ל. מומלץ לעירייה לנסח נוהל חד משמעי שאוסר על עובדים לשהות בתחומי משרדי העירייה בזמן כזה.

ב. לבנות מרחב מוגן בתוך העירייה שהנגישות אליו תהיה קלה ומהירה.

ארכיון מחלקת הנדסה

לפי דבריו של מהנדס העיר בזמן חירום מחלקת הנדסה תתקשה למצוא תוכניות של חלק מהמבנים בעיר. למרות זאת לא בוצעה כל פעילות בנושא זמינות ארכיון במחלקה מאז המלחמה.

מתנ"ס

בניין המתנ"ס מוגדר כאחת הנקודות לפינוי נפגעים בשעת חירום. למתנ"ס אין גנראטור לשעת חרום ומערכת החשמל אינה מותאמת לצורך חיבור לגנראטור. במקרה של הפסקת חשמל ממושכת פעילותו של המבנה מושבתת.

הביקורת ממליצה לעירייה לכתוב נוהל חדש לתחזוקה ובקרה במקלטים. לדעת הביקורת יש להגדיר באופן מפורט ככל הניתן מה מצב התחזוקה הרצוי במקלט ציבורי ועבור כמה זמן שהיה הוא אמור לתת מענה.

הערה: תגובת הקב"ט מופיעה במלואה בסוף הדו"ח.

7.1. ציוד שסופק לתושבים במקלטים בזמן מלחמת לבנון השנייה

לדברי הקב"ט בזמן המלחמה סופק ציוד (לפי הפרוט בטבלא מטה), לתושבים במקלטים. סופקו גם חבילות מזון אך נושא זה לא נבדק ע"י הביקורת. לדברי הקב"ט בשל מצב החירום לא נוהלו רשימות לגבי ציוד שחולק לציבור ובתום המלחמה לא נותר ציוד במקלטים. לדברי הקב"ט נראה שתושבים לקחו את הציוד לביתם. למרות פרסום הודעה בעיתונות המקומית לאיסוף ציוד שסופק במלחמה לא הוחזר לא השיב אפילו פריט אחד.

הביקורת קיבלה לידיה ממוזכיר העיר את רשימת הציוד שנתרם בזמן המלחמה, ערכה ספירה במחסני העירייה ובמקלטים.

ציוד	כמות שנתרמה	כמות שנספרה ע"י הביקורת במחסן	כמות שנספרה ע"י הביקורת במקלטים	חסרים
מזגנים שהותקנו במלחמה	20	3	14	3 (אחד מתוכם נגנב)
טלוויזיות	35	30	5	-
מאווררים	237	0	0	237
מקרר	1	-	1	
מזרנים	335	39	0	296
אפודים קרמים	19	19	0	
מכשירי רדיו	154	0	0	154
מחשבים יד שנייה נמצאים בשימוש חלקי	40	7		
קומקום חשמלי	10	0	1	9
ערכות עזרה ראשונה	6	0	0	6
כובעי פלדה	10	-	-	10

← הביקורת לא מצאה במחסן העירייה 2 מתוך 5 מזגנים שפורקו ממקלטים ציבוריים.

← 237 מאווררים שחולקו לציבור במקלטים הציבוריים והפרטיים לא הוחזרו למחסן.

← 296 מזרנים שחולקו לציבור במקלטים לא הוחזרו למחסן.

← לא סופקו לביקורת סימוכין ממספר כובעי הפלדה והאפודים הקרמים שנתרמו.

7.2. מרכז הפעלה (מתחת לתחנת המשטרה)

מרכז ההפעלה משמש כחדר בקרה מרכזי ממנו פעלו מחלקות העירייה בזמן המלחמה. במקום הותקנו שלושה מזגנים (אחד בכל חדר). לאחר המלחמה המקום נפרץ ע"י גנבים שגרמו נזק רב ושופץ שוב לאחרונה. המקום הותאם באופן שיטוסי חדירת חומרים כימיים ובשנת 1999 הותקנו בו שני מסננים מיוחדים כדי להתגונן בפני התקפת חל"כ (חומר לוחמה כמי). שני המסננים הפועלים יחד, יכולים לספק אוויר ל- 70 עד 80 אנשים. על המסננים תלוי פרוטוקול עליו יש לחתום אחרי כל הפעלת מערכות של המסננים. על פי הוראות היצרן יש לבצע הפעלת מערכות אחת לחודש.

◀ הביקורת לא מצאה פרוטוקול חתום המעיד שבוצעה במשאבות ובמסננים הפעלת מערכות

מאז שנרכשו בשנת 1999. לדברי מזכיר העיר, מנועי המסננים הופעלו לפני כשנתיים אך אין

תיעוד לכך.

התקנת המזגנים בזמן המלחמה חייבה קדיחת חורים בקירות והעברת צינורות דרך החלונות אל תוך המקלט.

◀ הביקורת לא מצאה פרוטוקול לבדיקת אטימות או בדיקת אל לחץ שנעשתה ע"י מומחה

כדי לבדוק האם המקום עדיין מהווה מקום מוגן בפני חל"כ.

לאחר שיחה עם חברת "שלב" ממנה נרכשו המסננים התברר כי נערכה בדיקה אחת למערכת שנה אחת לאחר שנרכשה, כלומר, בשנת 2000 ומאז לא נערכה בדיקה נוספת. עלות בדיקה כזו 700 ₪ + מע"מ.

הביקורת ממליצה להזמין בדיקת אל לחץ בהקדם האפשרי.

הביקורת ממליצה לתלות דפי פרוטוקול חדשים ליד המשאבות ולוודא שחותמים עליהם אחד לחודש אחרי הפעלת מערכות על פי הוראות היצרן.

לדעת הביקורת קיימת סכנה שבזמן אמת המקום יהפוך למלכודת מוות לכל מי ששוהה במקלט מהסיבות הבאות:

ד. המקלט אינו אטום

ה. המערכת אינה פועלת באופן תקין

ו. הפעלה בלתי מיומנת של המערכת בזמן לחץ עלולה לגרום תקלות רבות.

7.3. ביקורת תחזוקה ונגישות מקלטים ציבוריים:

על פי סעיף 10 לחוק התגוננות אזרחית

אוצר המדינה והרשויות המקומיות ישאו בהוצאות התקציב השנתי של

הגא (בסעיף זה – התקציב).

◀ בשנת הכספים 2005 השתתפות עיריית נשר בתקציב הג"א ארצי היה בסכום של 68 אלף ₪

בשנת 2006 - 89 אלף ₪ ובשנת 2007 - גם כן 89 אלף ₪.

על פי סעיף 10 א. לחוק התגוננות אזרחית

בנוסף לסכום השתתפותה בתקציב הגא לפי סעיף 10, תכלול רשות

מקומית בתקציבה סכום לכיסוי ההוצאות של צרכי ההתגוננות האזרחית

בתחומה (בסעיף זה – תקציב הגא מקומי) שיקבע מדי שנה שר הפנים לפי הצעת ראש הגא, בשים לב ככל האפשר לצרכי ההתגוננות האזרחית של הרשות המקומית ולאפשרויותיה הכספיות לשאת באותו סכום; הרכב סעיפי תקציב הגא מקומי תקבע הרשות המקומית לפי הנחיות מפקד הגא מחוזי.

על פי הנחיות אלה תחזוקת המקלטים מבוצעת במימון מלא של העירייה. הרשות המקומית מקבלת הנחיות להכנת תקציב שנתי לנושא התגוננות

על פי הנחיות תקציב הג"א ברשויות המקומיות לשנת 2005:

מקלטים ציבוריים - כוח אדם:

בכל רשות מקומית יורכבו צוותי עובדים, כאשר כל צוות יכלול חשמלאי, שרברב/ מסגר ועובד כללי לאחזקת המקלטים הציבוריים. ברשויות בהן מספר מועט של מקלטים, יש להעסיק עובד אחד לכל 20 מקלטים. מפתח תקציבי של 123,764 למשרה.

מנהלי מחלקות העירייה ע"פ הגדרת העירייה משמשים גם כצוות תחזוקה למקלטים הציבוריים מבצעים את עבודות האחזקה במקלטים כל אחד בתחומו- מים, חשמל וכו'. הערת הביקורת החוזרת גם בביקורת משרד הפנים מדי שנה היא שאין צוות תחזוקת מקלטים שזהו תפקידו המרכזי.

הביקורת ממליצה לעירייה לשבץ עובד ניקיון בחלקיות משרה אשר יעבור בין המקלטים לפחות אחת לחודשיים. תדירות זו מספיקה לשמור על רמת אחזקה טובה יותר של המקלטים. כתוצאה מהפעלה של מערכת החשמל המים והביוב ודיווח על ליקויים לקב"ט.

מקלטים ציבוריים - חומרים ושירותים:

רכישת חומרים וחלפים לאחזקה ובדק, כיסוי הוצאות חשמל, מים וניקיון במקלטים הציבוריים (כולל דו תכליתיים) לפי מפתח תקציבי של 836 ₪ למקלט רגיל 50% מסכום זה ל מקלט דו תכליתי.

- ✓ בשנת הכספים 2005 עיריית נשר הוציאה בנושא חומרים לאחזקת מקלטים 61 אלף ₪ מתוכם 41 אלף בשיפוץ מקלט בודד דו תכליתי ברחוב דרך השלום. בשנת 2006 - 20 אלף ₪ ובשנת 2007 - 25 אלף ₪. סכומים אלה עומדים ואף עולים על המלצת והנחיות פיקוד העורף.
  - ✓ הביקורת מציינת לחיוב כי העירייה משקיעה כסף בתחזוקת המקלטים על פי דיווח של קב"ט העירייה לגבי הצרכים בשטח.
  - ✗ יחד עם זאת לדעת הביקורת יש פער בין הצרכים בשטח כפי שנצפו ע"י הביקורת לבין אלה שמדווחים ע"י הקב"ט. כלומר לדעת הביקורת ליקויים מסוימים אינן מדווחים כי לפי דעתו של הקב"ט המצב תקין ובזמן אמת יבוצעו תיקונים אחרונים.
- הערה זו מצביע על כך שלא מצאה הגדרה ברורה לגבי המצב בו צריכים להיות המקלטים.

"מהנדס העיר יחד עם אבי פסקל, דוד טולדנו וקב"ט העירייה יקבע נוהל לביקורת תקופתית במקלטים הציבוריים ותיקון תקלות המתגלות במידת הצורך".

בעירייה קיים נוהל תחזוקת מקלטים (ראה נספח ב'). הנוהל אינו ברור, מנוסח באופן שחוזר על עצמו מספר פעמים וערוך בצורת טבלא. הנוהל אינו מגדיר את מצב התחזוקה שבו צריך להיות מקלט ציבורי.

לפי סעיף 9 א' לתקנות ההתגוננות האזרחית

ליד כל כניסה למקלט ציבורי או חיצוני וליד כל מחסה ציבורי יותקן שלט שעליו כתוב באותיות דפוס ברורות "מקלט" או "מחסה". האותיות יהיו בצבע שחור, על רקע לבן המחזיר אור, גובה כל אות יהיה 72 מ"מ ורוחבה 50 מ"מ.

על המקלטים הציבוריים לא קיים שילוט המציין את מספר המקלט ואיש הקשר במקרה חירום.

לפי המלצת פיקוד העורף בכל המקלטים יהיה מנעול זהה "מאסטר" כדי למנוע בלבול במפתחות וכתוצאה מכך עיכוב בפתיחת המקלטים.

ב – 7 מקלטים מפתח המאסטר שבידי מנהל המחסן אשר אמור לפתוח בזמן חירום לא פתח את המנעול מהסיבות הבאות – מנעול לא תקין, מפתח שבור בתוך המנעול, מנעול המאסטר הוחלף במנעול אחר, דלת מרותכת.

בשלושה מקלטים פתחי המילוט נמצאו מרותכים ומהווים סכנה של ממש במקרה חירום, במקלט אחד היו מלאי פסולת, ובמקלט נוסף היו פתוחים לרווחה.

ב – 5 מקלטים נשארו שולחנות וכיסאות מתקופת הבחירות. בנושא זה הביקורת סבורה שיש להשאיר כסאות בכמות סבירה שתשרת את הציבור בזמן הצורך אך 20 שולחנות במקלט אינם משרתים כל מטרה מלבד מקום אחסון ומהווים מכשול במקרה חירום.

הביקורת מצאה ב-5 מקלטים הצפות של מי גשמים בכמויות וגדלים שונים. מקלט ברחוב השקד מתחת למועצה הדתית היה מוצף כולו בגובה של 50 סמ' מים כך שלא היה ניתן להיכנס אליו כלל. גם המקלט בבן דור הייתה בריכת מים בכניסה למקלט שמנעה את הכניסה אליו.

במהלך שנת 2003 שופצו תאי השירותים במקלטים ובחלקם הותקנו אסלות במקום בורות הספיגה הישנים. מתוך 26 תאי שירותים שבדקה הביקורת במקלטים נמצאו:

– 10 חדרי שירותים תקינים

– 7 חדרי שירותים לא תקינים

– 9 בורות ספיגה לא תקינים

בשיחה שקימה הביקורת עם מנהל מחלקת מים ציין מנהל המחלקה מר מיכאל פינחסי, התקנת האסלות בוצעה ע"י קבלן פרטי וללא פיקוח שלו, כתוצאה מכך ההתקנה לא בוצעה באופן מקצועי ובמהלך המלחמה היו מספר סתימות שהצריכו טיפול של מחלקתו. לדבריו הצפה של מערכת הביוב במקלטים עלולה לקרות בעקבות שימוש מאסיבי בזמן מלחמה והוא ממליץ שבמחסני העירייה יהיה גנראטור ייעודי להפעלת משאבות במקלטים בזמן חירום ושניים או שלושה תאי שירותים כימיים נייזים להצבה במקלטים בהם מערכת הביוב תתקלקל.

על פי סעיף 14 לחוק ההתגוננות האזרחית

"בכל בית או סמוך לו יהיה מקלט שישמש בעיקרו את דיירי הבית ובני אדם הרגילים לבקר בו".

על פי המלצה מספר 11 מתוך סיכום לקחי המלחמה שהפיץ מזכיר העיר

" צריך לתת פתרון למרחב מוגן בבניין העירייה ובמבנה מחלקת הרווחה".

◀ בבניין העירייה אין שטח מוגן והמרחק והנגישות לחמ"ל העירייה גדול מידי עבור עובדים מבוגרים. החמ"ל אינו נותן מענה במקרה בו זמן ההתרעה בעקבות אזעקה קצר יחסית. חשוב לציין שעובדי העירייה נדרשים לתת שירות גם בזמן מלחמה ולכן שוהים זמן רב במשרדיהם. במהלך המלחמה הסתתרו חלק מהעובדים בקומה התחתונה ובתאי השירותים כיוון שלא הספיקו להגיע למקלט הציבורי (חמ"ל).

הביקורת ממליצה לעירייה לבחור בין שתי חלופות לשעת חירום :

- ג. כבר בתחילתו של משבר ביטחוני לאחר קבלת התרעה מפיקוד העורף יש להעביר את העירייה למתכונת חירום ולהמשיך את עבודת העירייה מהחמ"ל. מומלץ לעירייה לנסח נוהל חד משמעי שאוסר על עובדים לשהות בתחומי משרדי העירייה בזמן כזה.
- ד. לבנות מרחב מוגן בתוך העירייה שהנגישות אליו תהיה קלה ומהירה.

1. מקלט בגבעת נשר בכיכר של רחוב החלוצים וההשכלה

הערה II	הערה I	נושא	
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט	1
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	2
לא נעולים- אפשר לפרוץ למקלט	✓	מעבר דרך פתחי מילוט	3
מזוהמים	שני תאים 1. בול פגיעה 2. אסלה במצב תקין	שירותים	4
	✓	מים זורמים בברזים	5
	✓	תשתית וארון חשמל	6
	✓	תאורה	7
	המקלט מלוכלך	ניקיון	8
	✓	צבע	9
	✓	אטום למי גשמים	10
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט	11
	אין	ציוד עזרה ראשונה	12
	כ - 20 שולחנות שנשארו מתקופת הבחירות	אחסון ציוד לא דלוונטי	13
	אין	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן	14

2. מקלט בגבעת נשר בבית ספר גנות הישן

הערה II	הערה I	נושא	
	1. המקלט מרוחק מבתי התושבים 2. צמחיה גבוהה חוסמת את המעבר למקלט	אפשרות גישה	1
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט	2
	מפתח לא פותח	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	3

3. מקלט בגבעת נשר בתחילת רחוב האילנות

הערה II	הערה I	נושא
	✓	אפשרות גישה
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	אין הם מרותכים	מעבר דרך פתחי מילוט
שתי האסלות מזוהמות	שתי אסלות בשני תאים: 1. תקינה 2. לא תקינה	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	בינוני	ניקיון
	✓	צבע
	1. חדרים צדדים מוצפים מים. 2. המקום כולו היה מוצף מים בעבר ולכן יש כתמי חלודה על כל הדלתות, המשקופים והרצפה	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	נשארו שולחנות וכיסאות מהבחירות	אחסון ציוד לא רלוונטי
	אין	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

4. מקלט בגבעת נשר בסוף רחוב המעפילים ליד מגרשי הטניס

נושא	הערה I	הערה II
אפשרות גישה	✓	
שילוט למקלט	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	
פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	✓	
מעבר דרך פתחי מילוט	✓	
שירותים	אחד תקין מתוך שלושה	
מים זורמים בברזים	✓	
תשתית וארון חשמל	✓	
תאורה	✓	
ניקיון	✓	
צבע	✓	
אטום למי גשמים	✓	
וונטות לאוורור בפתחי המילוט	✓	
ציוד עזרה ראשונה	אין	
אחסון ציוד לא רלוונטי	המקום משמש מחסן לאחסון בגדים של מח' רווחה ויש בו פעילות ברמה שבועית	בשל כך המקום נקי ונעים לשהייה למרות שהבגדים תופסים חלל רב
ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן	יש מזגן אחד	

5. מקלט בגבעת נשר בתחילת רחוב המעפילים בעליה לרח' יפה נוף

נושא	הערה I	הערה II
אפשרות גישה		
שילוט למקלט	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	
פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	מפתח לא פותח בגלל מפתח שבור בתוך המנעול	לא תוקן לאחר חודש

6. מקלט במרכז המסחרי הקטן של נשר רחוב המרכז

נושא	הערה I	הערה II
אפשרות גישה		
שילוט למקלט	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	
פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	מפתח לא פותח בגלל מפתח שבור בתוך המנעול	לא תוקן לאחר חודש

7. מקלט א' בנשר ברחוב התשבי

הערה II	הערה I	נושא
		אפשרות גישה
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
לא תוקן לאחר חודש	מפתח מאסטר לא פותח	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר

8. מקלט ב' בנשר ברחוב התשבי

הערה II	הערה I	נושא
	✓	אפשרות גישה
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	✓	מעבר דרך פתחי מילוט
לא נקיים	שני שירותים תקינים	שירותים
	אין מים	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	✓	ניקיון
	✓	צבע
	✓	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	✓	אחסון ציוד לא רלוונטי
	אין	ציוד שנותרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

9. מקלט מתחת לבית הכנסת הגדול הספרדי

הערה II	הערה I	נושא
	המקלט חבוי בתוך מבנה המועצה ולכן עוברי אורח לא ידעו על קיומו של מקלט בקרבת מקום	אפשרות גישה
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	מפתח פותח בקושי	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
		מעבר דרך פתחי מילוט
סתומים ומלוכלכים	ארבעה תאי שירותים בול פגיעה	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	1. המקום מוזנח ומלוכלך 2. יש ריח של דליפת גז בכניסה	ניקיון
	✓	צבע
	✓	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	במקום פועל או פעלה מועדונית ונותרו במקום שולחן סנוקר, שולחן טניס, שולחן כדורגל	אחסון ציוד לא רלוונטי
	יש מזגן אחד מקרר ישן	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

10. מקלט ברחוב בר מוחא ליד המכולת

הערה II	הערה I	נושא
	✓	אפשרות גישה
	אין	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	✓	מעבר דרך פתחי מילוט
יש נזילת מים מהשירותים בקומה העליונה אל תוך המקלט	ארבע תאי שירותים: שניים מהם בול פגיעה ושתי אסלות במצב סביר	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	המקלט מוזנח ומלוכלך אחד החדרים מוצף במים	ניקיון
	✓	צבע
	✓	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	במקום נמצאים 10 שולחנות, כ 20 כיסאות ומספר ארונות ממתכת	אחסון ציוד לא רלוונטי
	יש מאוור אחד תקין	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאור, מזגן

11. מקלט ברחוב המצפה

הערה II	הערה I	נושא
	1. מדרגות הגישה שבורות ולא יציבות 2. יש פסולת חלקי ריהוט ומתכות לצד דלת הכניסה	אפשרות גישה
	אין	שילוט למקלט
	אין מנעול מאסטר-לא נכנסנו	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	מרותכים	מעבר דרך פתחי מילוט

12. מקלט ליד בית ספר גלילות בסמוך לבית הכנסת

נושא	הערה I	הערה II
אפשרות גישה	✓	
שילוט למקלט	אין	
פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	✓	
מעבר דרך פתחי מילוט	מרותכים וחסומים חלקית ע"י צמחיה	
שירותים	שלושה תאי שירותים: 1. לא תקין 2. לא תקין 3. לא תקין	באחד מהתאים יש נזילת מים
מים זורמים בברזים	✓	
תשתית וארון חשמל	✓	
תאורה	✓	
ניקיון	1. המקלט מוזנח ומלוכלך 2. ריצפת הלינוליאום הרוסה	
צבע	✓	
אטום למי גשמים	יש הצפת מים בכניסה	
וונטות לאוורור בפתחי המילוט	✓	
ציוד עזרה ראשונה	אין	
אחסון ציוד לא רלוונטי	✓	
ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן		

13. מקלט מתחת למתנ"ס בן דור

נושא	הערה I	הערה II
אפשרות גישה	✓	
שילוט למקלט	אין	
פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר	מנעול אינו מנעול מאסטר ולא נפתח לכן לא נכנסנו	קיים מנעול מאסטר שאינו תקין (קשה לפתיחה וסגירה)

14. מקלט ברחוב דרך הטכניון 44 בן דור

הערה II	הערה I	נושא
למקלט יש שתי כניסות נפרדות	✓	אפשרות גישה
	אין	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	מרותכים וחסומים חלקית ע"י צמחיה	מעבר דרך פתחי מילוט
	שלושה תאי שירותים: 1. תקין 2. לא תקין 3. לא תקין	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	המקלט מלוכלך	ניקיון
	✓	צבע
	יש הצפת מים בכניסה	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	✓	אחסון ציוד לא רלוונטי
	יש טלויזיה	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

15. מקלט ברחוב סיני ליד מגרשי הטניס בבן דור

הערה II	הערה I	נושא
	✓	אפשרות גישה
	אין	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	✓	מעבר דרך פתחי מילוט
	שלושה תאי שירותים: 1. תקין 2. תקין 3. לא תקין	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
	המקלט מוזנח ומלוכלך	ניקיון
	✓	צבע
	יש הצפת מים בכניסה	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
	בעבר היתה במקום פעילות של הנוער בלאומי של נשר. נשארו במקום ספסלים, כורסאות קש ישנות וכיסאות	אחסון ציוד לא רלוונטי
		ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

16. מקלט ברחוב צבר

הערה II	הערה I	נושא
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	יש פסולת מזגנים בפתחי המילוט	מעבר דרך פתחי מילוט
כל השלושה מזוהמים	שלושה תאים 1. בול פגיעה 2. בול פגיעה 3. אסלה במצב תקין	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	✓	תאורה
בכניסה זרוקים שלושה מזגנים ישנים	מלוכלך	ניקיון
	✓	צבע
	יש מספר שלוליות מים	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
		אחסון ציוד לא רלוונטי
לא הצלחתי להפעיל את המזגנים	שני מזגנים וקומקום	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

17. מקלט ברחוב קרו היסוד מתחת למרכז המוסיקה

הערה II	הערה I	נושא
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	✓	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
	✓	מעבר דרך פתחי מילוט
שני התאים מזוהמים	שני תאים 1. אסלה במצב תקין 2. אסלה במצב תקין	שירותים
	✓	מים זורמים בברזים
	✓	תשתית וארון חשמל
	אולם אחד ושני חדרי שירותים חשוכים	תאורה
	מלוכלך – הרצפה מכוסה אדמה	ניקיון
	✓	צבע
	✓	אטום למי גשמים
	✓	וונטות לאוורור בפתחי המילוט
	אין	ציוד עזרה ראשונה
		אחסון ציוד לא רלוונטי
	שני מזגנים וקומקום	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר, מזגן

18. מקלט ברחוב ברק

הערה II	הערה I	נושא
	✓	אפשרות גישה
	1. אין שילוט המראה על מספר המקלט 2. אין שם וטלפון של איש קשר	שילוט למקלט
	מפתח לא פותח	פתיחת המקלט ע"י מפתח מאסטר
ניתן לראות את המנועים על פתחי המילוט	שני מזגנים	ציוד שנתרם במלחמה: מזרנים, מאורר,

7.4. זמינות תוכניות הנדסיות בשעת חירום

על פי הנחיית ראש העיר מתוך מסמך לקחי המלחמה

"מהנדס העיר יטפל בריכוז התוכניות בינוי מוסדות ציבור ורבי קומות ואם יש צורך בסריקה לצורך אחסנה במחשב".

◀ מחלקת הנדסה לא ביצעה פעילות בנושא זה בארכיון שלה. לא בוצעה סריקה למחשב של תוכניות כל שהן.

7.5. מיגון צוותים הפועלים בשטח

בזמן המלחמה צוותים של כוח אדם מכל מחלקות העירייה פעלו בשטח יחד עם צוותים של שרותי הביטחון- המשטרה הצבא ומגן דוד. צוותי העירייה פעלו ללא אמצעי מיגון. כחלק מהפקת הלקחים ביקשה וקיבלה העירייה אפודי מגן קראמיים.

◀ לביקורת לא הוצג כל מסמך המציין כמה אפודים נתרמו כך שלא ניתן לקבוע אם חסר ציוד.
לדברי האתראי על מחסן החרום מר חיים וייסלברג נתרמו 19 אפודי מגן קרמים.
◀ אפודי המגן נמצאו זרוקים ומלאי אבק על רצפת מחסן החירום.
◀ לעירייה אין כובעי פלדה לספק יחד עם האפודים.

7.6. מידע לציבור

על פי הנחיית ראש העיר מתוך מסמך לקחי המלחמה

"בתחום של מידע לציבור צריך למצוא פתרון לשאלה כיצד להעביר מידע לציבור הרחב בצורה הברורה והמהירה ביותר"

דובר העירייה (אשר לא היה עובד העירייה בזמן המלחמה), העלה לאתר העירייה מידע לשעת חירום הכולל מידע לגבי רשימת המקלטים בעיר וטלפונים חיוניים בשעת חירום. כמו כן בסוף

2006 הפיץ משרד הדובר בקרב התושבים מידעון לשעת חירום הכולל את אותו מידע בתוספת של הוראות החוק באשר לתחזוקת מקלטים.

במשרד דובר העירייה קיים מאגר כתובות אי מייל של תושבי נשר, המאגר מכיל כ- 700 שמות של תושבים אשר היו בקשר עם משרד הדובר במהלך השנתיים האחרונות, לדוגמא- תלונות תושבים, חברי מועצת נוער, מורים, פעילים וכו'.

מאגר כתובות האי מייל יכול להיות חיוני להעברת אינפורמציה אך חשוב לזכור שהוא חלקי ומחייב את התושבים להיות נגישים למחשב ואינטרנט.

הביקורת ממליצה לפרסם באתר גם את הוראות החוק להתגוננות אזרחית בדבר אחזקת מקלטים.

הדרך המהירה ביותר כיום להעברת מידע לתושב היא באמצעות תקשורת סלולארית.

הביקורת ממליצה לעירייה להיערך לאופציה של העברת מידע לתושבי העיר באמצעות הודעות S.M.S בזמן מלחמה.

7.7. השירות הפסיכולוגי

מנהלת המחלקה העבירה לביקורת רשימה שמית של הפסיכולוגיות ומידת זמינותן בשעת חירום ורשימת קשר של יועצות בתי הספר.

7.8. עמותה למען הקשיש

לדברי מנהל העמותה מר רובי אברמוביץ, במהלך המלחמה קיבלה העמותה מעל 400 ארוחות חמות, מוצרי חלב ומזון יבש לחלוקה בבתי נזקקים ובמקלטים. מוצרים אלה אוחסנו במקררי מרכז היום ובחדרים ממוזגים.

← את מרכז היום לא היה ניתן לחבר לגנראטור בשעת חירום. קריסה של מערכת החשמל הייתה גורמת לקלקול מוצרי המזון במקררים אשר במקום.

← מנהל מחלקת חשמל החל בעבודות שיאפשרו את חיבור מרכז היום לגנראטור אך לא סיים אותן עד סוף חודש פברואר 2008. בעקבות הביקורת הודיע מנהל מחלקת החשמל כי הוא סיים את עבודתו במקום וכעת ניתן לחבר את המרכז לגנראטור. יחד עם זאת עדיין לא ביצע הפעלת מערכות לאחר השינוי כלומר, המקום תרם הופעל באמצעות גנראטור.

← במרכז היום לקשיש אין מרחב מוגן שיכול להכיל את השוהים בו.

✓ מערך השליטה והבקרה על מטפלות הבית, תוכניות העבודה שלהן ושיבוץן למאות הקשישים מאוחסן במחשב העמותה. במסגרת הפקת לקחים רכשה העמותה מחשב נייד לצורך גיבוי הנתונים ושימוש בהם במקרה של הפסקת חשמל. מנהל העמותה מעדכן אותו אחת לחודש.

7.9. מתנ"ס

בזמן המלחמה המתנ"ס פעל תחת עומס כבד של מטלות שכללו ארגון וליווי טיולים מחוץ לעיר, הפעלות במקלטים לילדי העיר במקלטים הפרטיים והציבוריים ועוד. מנהל המתנ"ס גיבש קריטריונים לצורך חלוקת המשאבים שעמדו לרשותו - זמן, ציוד וכוח אדם. לדברי מנהל המתנ"ס כחלק מלקחי המלחמה נותרו מספר ליקויים שיש לתת עליהם את הדעת:

← למתנ"ס אין גנראטור לשעת חרום ואין ביכולתו להיות מחובר לאחד. במקרה של הפסקת חשמל ממושכת פעילותו מושבתת. חשוב לזכור שהמתנ"ס מוגדר כאחד הנקודות לפינוי

נפגעים בשעת חירום. לדברי מנהל מחלקת חשמל דרוש גנראטור עם הספק גבוה של 400

אמפר להפעלת המקום.

← מרכזיית הטלפונים אינה מתאימה לקליטת מספר רב של מתקשרים כפי שקורה בזמן חרום.

מלחמת לבנון פרצה במהלך חופשת הלימודים לכן המתנ"ס עסק בהפעלת ילדי העיר. לדברי מנהל המתנ"ס היה חסר לו כוח אדם מקצועי של אנשי חינוך לליווי והפעלת הילדים.

הביקורת לא מצאה פרוטוקול של דיון, מסגרת עבודה או נוהל פנימי כתוב בין מנהל מחלקת חינוך למנהל המתנ"ס בנושא כוח אדם בזמן מלחמה בימי חופשה של מע' החינוך.

**ביקורת בנושא
הסעות תלמידים
למוסדות החינוך**

1. מבוא

הסעת התלמידים במערכת החינוך מסייעת ליישום חוק חינוך חובה לתלמידים שבאזור מגוריהם אין בית ספר, או שבית הספר נמצא בריחוק ניכר מביתם. מערכת ההיסעים היא פתרון חלופי לבניית בתי ספר במקום מהיבטים פדגוגיים וכלכליים. המערכת מאפשרת אינטגרציה בחינוך בין תלמידים בעלי רקע חברתי שונה. כמו כן, המערכת נותנת מענה לתלמידי החינוך המיוחד בכך שהיא מאפשרת להם ללמוד בבתי ספר העונים על צורכיהם הייחודיים. עיריית נשר ומשרד החינוך מממנים במשותף את הסעותיהם של תלמידי החינוך המיוחד ותלמידי החינוך הרגיל, בהתאם לקריטריונים שהוכרו על-ידי משרד החינוך, בחלוקה שווה. הביקורת מודה על שיתוף הפעולה החיובי במהלך עבודתה עם מנהל המחלקה, סגנית מנהל המחלקה האחראית על תחום ההסעות, הגזבר וצוות העובדים בגזברות. תגובות מנהל המחלקה וסגנית המנהל מופיעות בגוף דו"ח הביקורת וכמו כן מצורפות בשלמותן כנספח א' בסוף הדו"ח. הביקורת הסתמכה על הוראות החוק כפי שמופיעות בסעיף 2 בדו"ח זה. הביקורת בוצעה ע"י מר גלעד השג, מבקר העירייה.

2. הבסיס החוקי

- 2.1 חוזרי מנכ"ל משרד החינוך
- 2.2 חוק ליווי הסעה בטוחה, 2000.
- 2.3 חוק הסעת תלמידים נכים, 1994.
- 2.4 חוק החינוך המיוחד, 1988.
- 2.5 תקנות התעבורה, 1961.
- 2.6 תקנות השר שהתפרסמו בנושא.
- 2.7 פקודת העיריות.
- 2.8 נוהל דיווח להסעות תלמידים של מרכז השלטון המקומי

3. היקף הביקורת

3.1 במהלך שנת הלימודים, מאז חודש אפריל 2007 התבצעה בדיקה במחלקת החינוך, שבחנה את מערך הסעות התלמידים לבתי הספר בין השנים 2006-2007, כלומר, בשנות הלימודים תשס"ו ו- תשס"ז. הביקורת כללה בדיקה של תיק מכרז הסעות ובכלל זה עריכת מכרז, אישור קיום ביטוח, ליווי הסעות וביטוחות תלמידים.

4. מטרת הביקורת

- 4.1 הביקורת תבדוק את ניהול תקציב הסעות תלמידים של העירייה בשנות הלימודים תשס"ו ו- תשס"ז.
- 4.2 הביקורת תבדוק האם העירייה עומדת בדרישת החוק בכל נושא ביטוחות התלמידים והמלווים ומקיימת את סעיפי החוזה שנחתם עם חברות ההסעות.

5. רקע כללי

הסעת תלמידים לבתי הספר דורשת אחריות רבה ופיקוח מתמיד. הממונה על נושא ההסעות בעיריית נשר היא סגנית מנהל מחלקת חינוך הגברת כרמלה בונשטיין. בנוסף לתפקידה זה הגב' בונשטיין אחראית על מערך גני הילדים בעיר – תפעול מערך גנות, סייעות, מלוות, רישום ילדים וכו'. הגב' בונשטיין גם מרכזת דוחות נוכחות חודשיים של כל עובדי העירייה (חופשה, חופש מחלה וכו') לצרכי שכר.

5.1. במסגרת שירותי ההסעות בנשר פועלות שתי חברות:

- חברת א.קרן פסגות

- חברת אגד

5.2. חברת **א. קרן פסגות** זכתה במכרז מאוגוסט 2005 להסעת ילדים בחינוך המיוחד וחברת **אגד**, מסיעה את מרבית ציבור התלמידים בחינוך הרגיל. בשעות הבוקר הנסיעה עם חברת אגד פועלת במתכונת של הסעה ייעודית ובשעות הצהריים התלמידים חוזרים בקווי נסיעה ציבוריים הפתוחים גם לקהל הרחב.

5.3. העלות השנתית לעירייה גבוהה והגיעה בשנת 2007 לכדי 2.5 מיליון ש"ח. משרד החינוך השתתף בהחזר כספי של 1.3 מיליון ש"ח מעלות כספית זו.

5.4. הוצאות העירייה להסעות תלמידים כוללות את הפעילויות הבאות:

5.4.1. הסעות תלמידי החינוך היסודי והעל-יסודי ותלמידי החינוך המיוחד, בנשר ומחוץ לעיר.

5.4.2. מימון דמי נסיעות של תלמידים בחינוך הדתי אל מחוץ לעיר.

5.4.3. העסקת מלווים בקווי ההסעות לתלמידי החינוך המיוחד שהוכרו לכך על-ידי משרד החינוך.

5.4.4. מימון הסעות לתלמידים הלומדים בבית-ספר לילדים מחוננים.

5.4.5. החזר דמי נסיעות לתלמידים בחינוך הרגיל הלומדים בבתי-ספר על-יסודיים מחוץ לעיר, בהתאם לקריטריונים של משרד החינוך.

6. עיקר הממצאים והמלצות

חברת אגד:

- ◀ חברת אגד מפעילה קווי הסעות לתלמידי בתי הספר שנים רבות בנשר. משנת הלימודים תשס"ה היא פועלת ללא חידוש הסכם ההתקשרות עם העירייה.
- ◀ העירייה התקשרה עם חברת אגד ללא מכרז, ולא נמצאו נימוקים לכך ע"י ועדת מכרזים או היועץ המשפטי.
- ◀ לא נמצאו מסמכים על אישור ביטוח.

חברת א. קרן פסגות

- ◀ הביקורת לא מצאה מסמך בו מאשרת העירייה העסקת קבלני משנה.
- ◀ קבלני המשנה אינם מכוסים בביטוח של חברת א. קרן פסגות.
- ◀ הביקורת מצאה כי א.קרן פסגות העבירה לעירייה אישור בפקס בלבד על קיום ביטוח למתן שירותי הסעות לשנת הלימודים תשס"ח.
- ◀ העירייה אינה מבצעת פעולות בקרה יזומות אל מול חברות ההסעה כדי לוודא שהן:
  - עומדות בדרישות הבטיחות כפי שכתוב במכרז.
  - שהן מפעילות בעצמן את שירותי ההסעה ולא באמצעות קבלני משנה – אשר אינם עומדים בהכרח באמות המידה למתן שירותי הסעות לתלמידים כפי שנקבעו בהנחיות של משרד החינוך ובתנאי המכרז.
- ◀ הביקורת מצאה כי בתיק החברה רשומים 15 רכבים שאמורים לתת שירותי הסעה בנשר. מבדיקת הביקורת עולה כי מתוך 6 רכבים שנבדקו אחד רק אחד הופיע בתיק.
- ◀ בנושא מלוות - הביקורת לא מצאה אישורים מהמשטרה על העדר עבר פלילי וכי אין להן הרשעות בתחום עבירות מין.
- ◀ מבדיקת 6 רכבים נמצא כי בכל המקרים המלוות אינן מצוידות ברשימות שמיות של התלמידים.
- ✓ בכל המקרים הרכבים היו בני פחות מ 10 שנים ומצוידים בחגורות בטיחות.
- ◀ נמצא כי העירייה לא עמדה על כך שהחברות ימציאו לה מסמכים המעידים כי הנהגים המסיעים עומדים בתנאים הדרושים; לא נמצאו בעירייה מסמכים המלמדים שהנהגים המסיעים את התלמידים סיימו בהצלחה קורס למסיעי ילדים מטעם רשות הרישוי.
- ◀ הביקורת ממליצה שגורם של העירייה יפקח על הסעות התלמידים באופן יזום אחת לתקופה ולא להסתפק בפיקוח של קציני הרכב של החברות הזוכות- אגד ו- א.קרן פסגות.
- ◀ הביקורת ממליצה לקבוע נהלי עבודה שבהם תקבע רכזת ההסעות בשיתוף הגורמים הנדרשים בעירייה (כמו הקב"ט) ביקורות תקופתיות על הסעות ילדים.

7.1.1. הסעת תלמידים למוסדות חינוך

7.1.1.1. בשנת הלימודים תשס"ז למדו במוסדות החינוך של העירייה 3,662 תלמידים. 722 בגנים, 1,612 בבתי הספר היסודיים, 1,291 בחטיבות הביניים ו-1,621 בתיכון.

15 תלמידים מחוננים נסעו פעם בשבוע לאורנים בהשתתפות של 50% ממושרד החינוך ו- 7 תלמידים כבדי שמיעה נסעו פעמיים בשבוע ל"שמע" ללא השתתפותו של המשרד.

להלן ריכוז נתונים על מערך מוסדות החינוך בתשס"ז:

מספר התלמידים הזכאים להסעה על פי קריטריונים של מ החינוך	מספר התלמידים שהוסעו בפועל	מספר התלמידים בבתי הספר	מספר המוסדות	סוג המוסד
0	0	697	28	גני חובה וטרום חובה
461	719	1506	5	בתי ספר יסודיים מ"מ
44	89	106	1	בית ספר יסודי ממ"ד
155	585	645	2	חטיבות ביניים
80	497	646	1	חטיבה עליונה
50%	נוסעים במסגרת החינוך המיוחד	25	2	חינוך מיוחד בעיר שני גנים שפתיים
50%	37	37	23	חינוך מיוחד מחוץ לעיר
741	1,927	3,662	62	סה"כ

7.1.2. בשנת הלימודים תשס"ח למדו במוסדות החינוך של העירייה 3,501 תלמידים. 686 בגנים, 1,522 בבתי הספר היסודיים, 1,291 בחטיבות הביניים ו-1,249 בתיכון.

22 תלמידים מחוננים נסעו פעם בשבוע לאורנים בהשתתפות של 50% ממושרד החינוך ו- 8 תלמידים כבדי שמיעה נסעו פעמיים בשבוע ל"שמע" ללא השתתפותו של המשרד.

להלן ריכוז נתונים על מערך מוסדות החינוך בתשס"ח:

מספר התלמידים הזכאים להסעה על פי קריטריונים של מ החינוך	מספר התלמידים שהוסעו בפועל	מספר התלמידים בבתי הספר	מספר המוסדות	סוג המוסד
		659	27	גני חובה וטרום חובה
	714	1423	5	בתי ספר יסודיים מ"מ
	77	99	1	בית ספר יסודי ממ"ד
	620	658	2	חטיבות ביניים
	530	591	1	חטיבה עליונה
	נוסעים במסגרת החינוך המיוחד	27	2	חינוך מיוחד בעיר שני גנים שפתיים
	44	44		חינוך מיוחד מחוץ לעיר
0	1,985	3,501	38	סה"כ

- 7.1.3 לפי חוזרי מנכ"ל משרד החינוך העוסקים בהסעות (להלן - חוזרי המנכ"ל) על הרשויות המקומיות לדאוג להסעת תלמיד למוסד החינוך שהוא לומד בו, אם המרחק מביתו למוסד החינוך גדול משני קילומטרים (לתלמידים בגני ילדים ובכיתות א'-ד') או משלושה קילומטרים (לתלמידי כיתות ה' ומעלה), או אם הוא לומד במסגרת החינוך המיוחד או אם הוא נכה.
- 7.1.4 על פי חוזרי המנכ"ל משרד החינוך מממן חצי מהוצאותיה של העירייה על הסעות תלמידים בגני ילדים ובכיתות א' עד י' ותלמידי החינוך המיוחד בני 3-21.
- 7.1.5 בשנת הלימודים תשס"ז הפעילה העירייה שירות הסעות לכ-1,927 תלמידים, 37 מהם הוסעו אל מחוץ לתחום שיפוטה. משרד החינוך השתתף במימון ההסעות של כ-802 מהם.
- 7.1.6 בשנת הלימודים תשס"ח הפעילה העירייה שירות הסעות לכ-1,985 תלמידים, 44 מהם הוסעו אל מחוץ לתחום שיפוטה. בזמן הביקורת לא התקבל אישור ממשרד החינוך לגבי השתתפות במימון ההסעות.

מכרזים לבחירת חברות הסעה

.7.2

חברת אגד מסיעה את תלמידי בתי הספר ללא חידוש חוזה עם העירייה. חוזה ההתקשרות שנחתם בין העירייה לחברת אגד הוא מספטמבר 2003 ותקף לשנת הלימודים תשס"ד בלבד.

מאז שנת הלימודים תשס"ה התקשרות העירייה עם חברת אגד התבצעה ללא מכרז. על פי תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987 העירייה רשאית במקרים מסוימים להתקשר ללא מכרז, אך הביקורת לא מצאה החלטה מסודרת של ועדת מכרזים וחוות דעת של היועץ המשפטי לעירייה לנושא התקשרות ללא מכרז.

לדברי גזבר העירייה אין חברה נוספת שיכולה לתת מענה להסעתם של כ- 1800 תלמידים בפרק זמן של שעה וחצי. חברת אגד היא היחידה שתוכל לתת מענה לנושא זה ובנוסף אגד מפעילה את קווי התחבורה הציבורית בעיר שמשמשים גם את תלמידי בתי הספר.

בשנת הלימודים תשס"ז נעשה שינוי במערך ההסעות ממצב בו נסעו הילדים בהסעה פעמיים ביום באמצעות תגי נסיעה למצב בו ההסעה מבוצעת פעם ביום בשעות הבוקר ובצהריים התלמידים נוסעים במסגרת קווי האוטובוס הרגילים של אגד, באמצעות כרטיסיות. הביקורת לא מצאה כל התייחסות חוזית בכתב או כל הסכם התקשרות בין אגד לעירייה.

7.2.1 מסמכי המכרזים העוסקים בבחירת חברות להסעת תלמידים ברשויות המקומיות, ובהם מצוינים התנאים והדרישות שעל החברות לעמוד בהם, וההסכמים עם החברות הנבחרות מנוסחים ניסוח אחיד, כמוסכם בין משרד החינוך למרכז השלטון המקומי וארגון המועצות האזוריות, והם מופצים לכל הרשויות המקומיות בארץ.

7.2.2 באוגוסט 2005 בחרה ועדת המכרזים בחברת קרן פסגות להפעלת 27 קווי הסעה וחתמה איתה על חוזה.

7.2.3 הוצאות העירייה בגין הסעות וכרטיסיות בשנים תשס"ו-תשס"ז

תשס"ז	ינואר-יוני 07	ספטמבר-דצמבר 06	תשס"ו	ינואר-יוני 06	ספטמבר-דצמבר 05	נושא
35,000	23,000	12,000	26,000	11,000	15,000	הסעות ילדים בגני חובה
32,000	20,000	12,000	35,000	29,000	6,000	הסעות ילדים בגני טרום חובה
802,000	514,000	288,000	786,000	488,000	298,000	הסעות ילדים בתי ספר יסודיים
523,000	328,000	195,000	463,000	277,000	186,000	הסעות ילדים חט"ב
437,000	276,000	161,000	306,000	177,000	129,000	הסעות ילדים בית ספר תיכון
827,000	504,000	323,000	714,000	452,000	262,000	הסעות ילדים חינוך מיוחד
16,000	10,000	6,000	13,901	10,173	3,728	הסעות ילדים מחוננים
105,337	65,337	40,000	113,794	69,744	44,050	העברות בנקאיות להורים עבור הסעות לתלמידי חנוך מיוחד מחוץ לעיר
24,482	16,482	8,000	39,093	22,143	16,950	ערך כרטיסיות עבור הסעות לתלמידי חנוך מיוחד מחוץ לעיר
2,801,819	1,756,819	1,045,000	2,496,788	1,536,060	960,728	סה"כ

7.2.4. בהסכם עם חברות ההסעה נקבע כי ההסכם יהיה תקף עד תום שנת הלימודים, ובנספח להסכם נאמר כי "לרשות תהא זכות ברירה (אופציה) להאריך, לפי שיקול דעתה הבלעדי, את תקופת תוקפו של חוזה זה לתקופה של שתי שנות לימודים נוספות, בכל פעם לתקופה של שנת לימודים נוספת ובלבד שתיתן על כך הודעה לקבלן 30 יום מראש".

✓ הביקורת מציינת לחיוב כי כל המסמכים הרלוונטיים שצוינו קודם נמצאים בתיק החברה ונמצאו תקינים.

✓ הביקורת מציינת לחיוב כי העירייה חתמה כנדרש על הארכת חוזה למשך שנה בכל פעם. הארכה ראשונה ב - 31/8/06 ושנייה ב - 30/8/07.

◀ בתיק החברה לא קיים אישור מקורי חתום על קיום ביטוח עבור שנת 2007-2008 אלא אישור בפקס בלבד.

7.2.5. לפי סעיף ג' בחוזה – בטיחות, נהג המסיע ילדים נדרש להמציא תעודת יושר פעם בחמש שנים ולעמוד בהוראות החוק למניעת העסקה של עבריני מין. תשס"א 2001 (חוזר מנכ"ל סד/10(א))

פורסם ב אתר YNET בתאריך 24/3/2008

אישום: נהג הסעות של ילדים מוגבלים ביצע מעשי סדום בבת 13

פרקליטות מחוז חיפה הגישה לבית המשפט המחוזי בעיר כתב אישום נגד סוהיל אבו-חמדה, בן 49 מהכפר סמיע בגליל המערבי. הוא נאשם כי בעת שנהג ברכב הסעות של ילדים מוגבלים, ביצע מעשי סדום ומעשים מגוונים בילדה בת 13, אותה הסיע.

עוד מצויין בכתב האישום כי אבו-חמדה ביצע את המעשים לעיניה של ילדה אחרת, שאף העירה לו, כי הנערה אותה תקף צעירה מדי. מעצרו הוארך עד להודעה חדשה.

(אחיה ראב"ד)

◀ העירייה אינה בודקת ואינה מקבלת צילום תעודות יושר של עובדי החברה.

7.2.6. נהג המסיע ילדים בכל גיל יהיה בעל רישיון מיוחד להסעת ילדים. על הרישיון שברשותו תהיה חותמת "רשאי להסיע ילדים"

◀ מבדיקה שערכה הביקורת בקרב נהגים של חברת א. קרן פסגות נמצאו 4 נהגים שאינם בעלי רישיון מיוחד להסעת ילדים כפי שדורש חוזה ההתקשרות וחוזר מנכ"ל משרד החינוך.

הסעת תלמידים באמצעות קבלני משנה

.7.3

- 7.3.1 בחוזה שנחתם באוגוסט 2005 בין העירייה לחברת ההסעה א. קרן פסגות התחייבה החברה שלא לתת שירותי הסעה באמצעות קבלני משנה אלא לאחר שקיבלה את הסכמת העירייה בכתב. עוד נקבע כי "בכל מקרה לא תינתן הסכמת הרשות המקומית להעסקת קבלני משנה שאינם עומדים בתנאים המפורטים בפרקים 1 ו-2 לתנאים הכלליים למכרז בשינויים המחויבים, ולא לפני שיוצגו בפניה פרטי ההתקשרות עם קבלני המשנה".
- 7.3.2 על פי דבריה של הגב' בונשטיין ובדיקה אקראית של הנהגים עולה כי א. קרן פסגות מספקת את שירותי ההסעה גם באמצעות קבלני משנה.

- ✓ נמצא כי הממונה על ההסעות מודעת לכך שהחברה נעזרת בקבלני משנה ודורשת שהנהגים יעמדו בתנאי המכרז אך ציינה בפני הביקורת כי אין ביכולתה לפקח עליהם באופן אקטיבי.
- ✓ הביקורת לא מצאה דו"ח בקרה על פעילות החברה ולמעשה מאז החלה חברת א. פסגות להסיע את תלמידי העיר מעולם לא נערכה ביקורת בשטח ע"י גורם של העירייה כדי לוודא שהנהגים עומדים בדרישות החוזה.
- ✓ עבודתם של קבלני המשנה אינה מכוסה ע"י הביטוח של חברת א. קרן פסגות (ראה פרק ביטוח).

מלוות

.7.4

- 7.4.1 כדי להבטיח פעילות נאותה לשם השגת המטרות המוגדרות בחוק נקבע בחוזר מנכ"ל כי על המלווים להיות ללא עבר פלילי וכן עליהם להציג בפני המעסיק אישור מהמשטרה המאשר כי אין להם הרשעות בתחום עבירות מין.
- ✓ בבדיקתנו לא נמצאו אישורים מאת המלוות העונים על הדרישות הנ"ל.
- 7.4.2 תפקידי המלווה וכישוריו הנדרשים, עפ"י חוזר מנכ"ל סד/10 (א) :
- המלווה יהיה נוכח בכל מהלך הנסיעה.
  - המלווה יחזיק בידיו את רשימת התלמידים מהרשות המקומית המיועדים להיות מוסעים באותה הסעה. רשימה זו תכלול את שמות הילדים, את כתובותיהם, את מספרי הטלפון של הבית ושל מקום העבודה של ההורים, את שם המוסד החינוכי שהתלמיד לומד בו, את נקודות האיסוף ואת נקודות ההורדה.
  - המלווה יסייע לתלמידים לעלות לרכב ולרדת ממנו, ויקפיד שיעשו זאת רק בנקודות שנקבעו מראש. אין להעלות ולהוריד תלמידים במקומות מזדמנים ולא מתוכננים.
  - על המלווה לשבת בעת הנסיעה עם התלמידים ליד פתח היציאה והכניסה של הרכב.

- במהלך הנסיעה יקפיד המלווה שהתלמידים ירדו מהרכב בפתח הגן/בית הספר או בנקודת ההורדה שסוכמה מראש. בשום מקרה אין להוריד תלמידים במקום שבו יצטרכו לחצות כביש כדי להגיע ליעדם.

מבדיקת 6 רכבים בהם היו מלווים נמצא כי :

◀ בכל המקרים לא היו רשימות שמיות של התלמידים.

✓ הביקורת מציינת לחיוב כי בכל הרכבים שנבדקו היו מותקנות חגורות בטיחות. כמו כן, הביקורת לא נתקלה במקרה בו הילדים לא היו חגורים.

7.5. תקינות כלי הרכב

7.5.1. הביקורת מצאה כי בתיק של א. קרן פסגות רשומים 15 רכבים שאמורים לתת שירותי הסעה בנשר. מבדיקת הביקורת עולה כי מתוך 6 רכבים שנבדקו רק אחד הופיע בתיק.

7.5.2. בחוזרי המנכ"ל ובמכרז האמור שפרסמה העירייה נקבע כי "רכב ההסעה יהיה תקין, בן 10 שנים לכל היותר, שעבר את כל הבדיקות הנדרשות ונמצא תחת פיקוח של קצין בטיחות בתעבורה". כמו כן נקבע כי כלי הרכב המשמשים להסעה יצוידו בכל האביזרים הנדרשים להסעת תלמידים ונוסעים לפי נוהלי משרד התחבורה, לרבות מזגן, ערכות מילוט, ארגז עזרה ראשונה ומטפי כיבוי אש תקינים.

◀ מבדיקת רכבי ההסעה של א. קרן פסגות עולה כי :

✓ הרכבים שנבדקו היו בני פחות מ 10 שנים.

✓ בכל הרכבים שנבדקו הייתה ערכת עזרה ראשונה ומטף כיבוי אש. **פרט לרכב**

אחד בו ערכת עזרה ראשונה הייתה כמעט ריקה לגמרי.

בטבלא שלהלן ניתן לראות את ממצאי הביקורת בקרב מדגם אקראי של נהגי החברה והמלוות:

שם המוסד	קבלן	מס רכב	רישיון רכב בתוקף	שם נהג	רישיון להסעת ילדים	שם מלווה	רכב מתחת ל- 10 שנים	חגורות בטיחות	מתף כיבוי אש	עזרה ראשונה
חטי"ב רבין	נשר נו"ש	6870925	יש	דודו קרויף	אין	דליה בכר	כן	יש	יש	יש
עופר גן הילד	ק.פסגות	4903456	יש	סימון חסון	אין	לודמילה שאולוב	כן	יש	יש	יש
ליאובק וצ'רנחובסקי	ק.פסגות	7183525	יש	אלי סולטאן	אין	פנינה יקיר	כן	יש	יש	יש
אופקים, גניגר, אבן גבירול	ק.פסגות	4993759	יש	ראובן	יש	אילה כהן	כן	יש	יש	יש
רימון שלהבת	ק.פסגות	3582713	יש	מיכה בוכבוד	סרב להראות	ורד	כן	יש	יש	חלקי
רימון שלהבת	ק.פסגות	7067235	יש		יש	לודמילה גורינב	כן	יש	יש	יש

כשירות הנהגים

.7.6

7.6.1 בחוזה שנחתם בשנת 2005 התחייבו החברות להעסיק רק נהגים בעלי ניסיון של שנתיים לפחות בנהיגה בסוג הרכב שבו הם נוהגים; שעמדו בהצלחה בקורס למסיעי ילדים שאישרה רשות הרישוי; שהמציאו גיליון עבירות תנועה מהמשטרה המעיד שלא עברו עבירות חמורות ואישור רפואי המעיד שבריאותם תקינה זה שנתיים. כמו כן, על הנהגים להיות בעלי רישיון בר-תוקף מהמפקח על התעבורה, ולפיו הם מורשים לתת שירותי הסעה בשכר על פי תקנות משרד התחבורה והוראות הבטיחות של משרד החינוך.

◀ נמצא כי בשלוש השנים האחרונות העירייה לא ערכה בקרה ברכבי א. קרן פסגות וחברת אגד. העירייה לא ביקשה מסמכים המעידים כי הנהגים המסיעים עומדים בתנאים הדרושים; לא נמצאו בעירייה מסמכים המלמדים שהנהגים המסיעים את התלמידים סיימו בהצלחה קורס למסיעי ילדים מטעם רשות הרישוי.

◀ בבדיקת הביקורת נמצאו שלושה נהגים ללא אישור להסעת ילדים.

ביטוח

.7.7

7.7.1 עפ"י סעיף 5.5 ש בהסכם עם החברות, נקבע כי חברת ההסעות תמציא אישור חתום על ידי חברת ביטוח ולפיו כלי הרכב המשמשים אותם להסעת תלמידים הם בעלי ביטוח תקף המתאים לכלי רכב מסוג זה. בנוסף נרשם בהסכם כי על החברות להמציא ביטוח חבות חוקית כלפי הציבור, כלפי חבות מעבידים בגין עובדים, ביטוח צד ג'.

✓ בתיק החברה של א. קרן פסגות קיימים אישורים על ביטוח עבור השנים תשס"ו, תשס"ז.

◀ אישור הביטוח עבור שנת הלימודים תשס"ז הועבר בפקס בלבד. אישור מקורי לא נמצא בידי העירייה.

◀ הביקורת מעירה כי קבלני המשנה שהחברה נעזרת בשרותיהם אינם מכוסים ע"י הביטוח של א. קרן פסגות.

◀ לגבי חברת אגד לא נמצאו מסמכים על אישור ביטוח.

דו"ח ביקורת
פריצה למרכז המוסיקה
דובס

1. רקע כללי על הפעילות במרכז המוסיקה "דובס"

מרכז המוסיקה הוא שלוחה של המתנ"ס ופועל מאז שנת 2002 כקונסרבטוריון הנותן שירותים לתושבי העיר נשר. במקום הושקע כסף רב בשיפוץ המבנה, רכישת ציוד מוסיקה רב, וכמובן במיגונו הכולל- סורגים, מע' טלביזיה במעגל סגור ואזעקה. עיקר הפעילות במקום היא בשעות אחה"צ, אחרי סיום הלימודים בבתי הספר. במקום נבנה אולפן הקלטות משוכלל הכולל ציוד הקלטה יקר. האולפן ממוקם בקומה התחתונה של המבנה ומשמש בעיקר את להקות הנוער של המתנ"ס.

2. כח אדם העובד במקום:

1. מנהלת - הגב' בלומה פרנט, מנהלת אותו מאז פתיחתו. מכהנת כרכזת המוסיקה של המתנ"ס זמן רב עוד לפני המעבר למבנה החדש (דובס).
2. מזכירה
3. אב בית - בתפקיד זה היו שלושה אנשים בשנים האחרונות.
  - 3.1. נתן אמסלם עובד תחזוקה בכל שלוחות המתנ"ס מתאריך 1/1/05 שימש באופן זמני כאב הבית של המקום.
  - 3.2. יעקב (קובי) אוחיון שימש כאב הבית למשך תקופה קצרה מתאריך 26/7/06 עד 31/7/07. (עובד חברת כ"א).
  - 3.3. דוד אלקובי מתאריך 1/9/07 עד היום. (עובד חברת כ"א).
4. מנקה - כרמלה אוחיון עובדת במקום מאז פתיחתו. (עובדת חברת כ"א אשתו של יעקב).
5. מנהל מוזיקלי של להקות הנוער - הלל שטרית, משתמש עיקרי בשירותי האולפן, עובד במקום מאז פתיחתו היה שותף לרכישת הציוד ובנייתו של האולפן.
6. שומרים – במקום פועלים 2 שומרים מחברת השמירה "התאמה" בשם גיא אוחיון ועלי.
7. צוות המורים העובד במקום. הצוות אינו משתמש באולפן ואין גישה לאולפן.

3. סדר יום במרכז המוסיקה "דובס":

עובדת הניקיון פותחת את המקום ומנקה את הכיתות.	8:00 – 13:00
מנהלת המקום מגיעה לעבודה עד גמר הפעילות.	14:00 - 20:00
אב בית מגיע לעבודה.	16:00 – 20:00
שומר לילה נמצא בתוך המבנה עד שעה אחת לפני בואה של עובדת הניקיון.	20:00 - 7:00

4. פרטי האירוע:

ביום חמישי 25/10/07 בשעה 10:25 התקבלה הודעה משטרת זבולון על פריצה למרכז המוסיקה "דובס" בנשר. ניידת שיטור קהילתי שהגיע למקום בדקה את המבנה, שוטר ופקח שנכנסו פנימה פגשו במנקה שאמרה להם כי רק היא במבנה ולאחר בדיקה קצרה הם עזבו את המקום. בשעה 14:00 הגיעה המנהלת, הגב' בלומה פרנק למקום, נכנסה לאולפן וגילתה שהוא נפרץ ומיד הזעיקה משטרה. על פי מראה המקום נראה שהפורצים נכנסו לאולפן דרך חלון בתוך האולפן הממוקם בקיר האחורי של המבנה (ראה נספח א' תמונות מהזירה). הפורצים חתכו את הסורג במספרי מתכת, שברו את החלון, הסיתו מחיצה אקוסטית הקיימת על החלון, חדרו לאולפן וגנבו ציוד יקר. מיד החלה בדיקה של מבקר העירייה יחד עם קב"ט העירייה מר דוד אלימלך כדי לבדוק את האירוע ואת סדרי הביטחון במקום. מבדיקה ראשונית של אופי הפריצה וסוג הציוד שנגנב נראה היה לקב"ט ולמבקר העירייה שזהו אירוע חריג במיוחד מהסיבות הבאות:

- ← זמן פריצה משוער בסביבות השעה 10:00 בבוקר.
- ← הציוד שנגנב הוא ציוד מקצועי ספציפי. נראה שהפורצים ידעו בדיוק אלו מכשירים קיימים במקום ואותם הם לקחו.
- ← נקודה מחשידה נוספת היא איזה ציוד **לא נגנב**. לדוגמא, מיקרופונים קלים לנשיאה שהיו במקום, שני רמקולים קטנים ואיכותיים, אוזניות (ראה נספח א' תמונות).
- ← בזמן האירוע האזעקה הייתה מנוטרלת מפני שעובדת הניקיון שהתה במבנה ולדבריה היא זו שמדי בוקר מנטרלת את האזעקה עם כניסתה למבנה.
- ← האופן בו נותקו המכשירים שנגנבו מראה על כך שהפורצים הם בעלי רקע טכני ומכירים היטב את הציוד.

5. שיחות שקיימה הביקורת עם צוות העובדים במקום:

שיחה עם מנהלת המקום הגב' בלומה פרנק – לדברי המנהלת זהו מקרה שני של גניבת ציוד מהמבנה. בתאריך 7/10/07 גילתה שנגנב מכשיר "ברקו" ממחסן הציוד בקומה התחתונה. מקרה זה הובא לידיעת הנהלת המתנ"ס, אך לא לידיעת העירייה. לדבריה, לא נערכה בדיקה מכיוון שחלף זמן רב מאז השתמשה במכשיר בפעם האחרונה. היא מציינת כי ב – 28/8/07 השתמשה במכשיר, הניחה אותו במחסן הקומה התחתונה וגילתה שהוא חסר רק בתאריך 7 לאוקטובר כשנזקקה לו שוב. לדבריה, מאז הייתה במקום פעילות רבה של להקות נוער שונות, לכן קשה היה לה לחקור את האירוע.

באשר למקרה הנוכחי עלו מספר ליקויים:

- ← מיד לאחר האירוע פנה אליה הלל שיטרית וביקש מפתחות לאולפן ההקלטות מפני שאיבד את הצרור האישי שלו.
- ← במקום פועלת מצלמת וידאו המפקחת על הנכנסים למבנה **מלפנים בלבד**. למערכת אין יכולת **הקלטה**.
- ← המנהלת לא קיבלה דיווח מהמנקה או מהמשטרה על כך שהיה דיווח על פריצה במקום.
- ← לאנשים רבים מדי יש גישה לאולפן באמצעות מפתחות התלויות בחדרו של השומר.

כפי שצוין קודם תקבלה תלונה אנונימית במשטרת זבולון ובעקבותיה הוזעקה למקום האירוע ניידת סיור שבה היו שוטר בשם נזיה ופקח העירייה דני אבוקסיס.

סיכום שיחה עם שוטר סיור נזיה – השוטר נכנס בשעה 10:00 בערך למבנה, פתח בכח את דלת הכניסה הראשית הנעולה באמצעות מגנט וקוד אישי. השוטר עלה לקומה העליונה והחל לסרוק את המקום אך לא מצא דבר והחל יורד למטה לבדוק את הקומות התחתונות. בקומת הכניסה פגש את עובדת הניקיון והודיעה לה כי התקבלה הודעה על פריצה במקום. עובדת הניקיון אמרה שלא ידוע לה על תנועה חשודה במקום ועל כך שהיא נמצאת שם לבדה. נזיה מציין שלא המשיך בסריקה מפני שיחד אתו היה נוכח דני אבוקסיס הפקח שמכיר את עובדת הניקיון כתושבת ועובדת המקום. לשאלת מבקר העירייה האם בדק השוטר את הקומה התחתונה חזר והדגיש שלא בדק אותה כי לא היה צורך ונראה היה לו שמדובר בתלונת שווא.

עובדת ניקיון הגב' כרמלה אוחיון – הגברת אוחיון לא שמעה כל רעש של ניפוץ החלון ולא הרגישה בכל תנועה חשודה באותו בוקר. לשאלת מבקר העירייה "היכן היית בזמן שהשוטר הגיע?" השיבה שבאותו זמן הייתה במשרד הקבלה וראתה בטלוויזיה במעגל סגור את השוטר פותח בכוח את דלת הכניסה. היא עלתה אליו והוא הודיעה לה שיש פריצה במקום יחד אתו היה פקח העירייה דני אבוקסיס. לדבריה השוטר ערך סיור במבנה בזמן שהיא דיברה עם הפקח דני.

לדבריה השוטר סרק את כל המבנה כולל את הקומה התחתונה. עובדת הניקיון בטוחה שהשוטר בדק את דלתות הקומה התחתונה ואף ציינה כי עמדה יחד עם דני על המדרגות המובילות לקומה התחתונה, מרחק שלושה מטר מהשוטר ושמעה אותו מנסה לפתוח את דלת האולפן ודלת אולם המופעים הקטן.

עובדת הניקיון פותחת את דלת האולפן באמצעות מפתח שקיים בארון המפתחות בחדר אב הבית. החדר והארון פתוחים ונגישים כמעט לכל אחד. בשיחה עם דוד אב הבית מתברר כי בהוראת מנהל המתנ"ס חדרו של אב הבית משמש כחדר המתנה עבור ילדי להקות הנוער שפועלות במקום. לדברי עובדת הניקיון, ביום לפני האירוע חברת כ"א שמעסיקה אותה שלחה שני עובדי ניקיון לניקוי השטיחים באולפן, לכן לא נכנסה אליו באותו יום.

6. סכום ביניים:

לבקשת קב"ט העירייה העבירה חברת "תמנון" אשר אחראית על מערכת האזעקה במקום דו"ח פעילות לגבי האזעקה במקום ביום האירוע.

משטרת זבולון מציינת ששיחת הטלפון האנונימית התקבלה בשעה 10:25 ועשר דקות לאחר מכן בשעה 10:35 הודיעה השוטר לתחנה שהוא נמצא במקום.

על פי נתוני המשטרה, דו"ח אזעקה של חברת "תמנון", הצלבת שתי הגרסאות של השוטר ועובדת הניקיון ומעדויותיהם של בלומה ושל אב הבית עולות הנקודות הבאות:

1. המשטרה הגיעה למקום סמוך מאוד לזמן התלונה (10 דקות), וייתכן בהחלט שהפורצים היו במקום בזמן הגעתו של השוטר, אולי זו הסיבה שלא נגנב ציוד נוסף.
2. נראה כי עובדת הניקיון הייתה במבנה בזמן הפריצה.

3. עובדת הניקיון לא הבחינה בתנועה חשודה ולא שמעה את ניפוץ החלון.
4. האזעקה באולפן נוטרלה עם כיבוי האזעקה בכניסה כלומר אין הפרדה בין שאר המבנה לבין המחסנים והאולפן.
5. ארון המפתחות פתוח וזמין לאנשים רבים.
6. צרור מפתחות של הלל מנהל המוזיקלי אבד.
7. הפורצים לא הסירו את כל הסורג, דבר המקשה עליהם לחדור למבנה ולהוציא את הציוד מתוכו.
8. קיימת סתירה בין עדותה של עובדת הניקיון לעדותו של השוטר נזיע בנושא בדיקת הקומה התחתונה (קומת האולפן). לדברי השוטר הוא לא בדק את הקומה התחתונה מכיוון שעובדת הניקיון הודיעה לו שאין כל בעיה במקום, על פי גרסתה של עובדת הניקיון השוטר בדק את הדלתות בקומה התחתונה והיא עמדה בסמוך אליו שעשה זאת.
9. לפי עדויות השוטר והפקח שהיו במקום בשעה 10:35 הם לא בצעו סריקה בתוך חדרי המבנה שהיו נעולים.

7. דו"ח שמאי:

שמאי של חברת הבטוח מר יוני המאירי, הגיע למקום האירוע עם קבלת ההודעה בעירייה בסביבות השעה 15:00. צילם את הזירה והגיש דו"ח לעירייה. דו"ח השמאי עוסק בשיפור המיגון במרכז המוסיקה דובס. מתוך הדו"ח אפשר להבין אלו ליקויי בטיחות קדמו לאירוע.

ליקויים עיקריים:

- ◀ אין צורך בחלון באולפן ההקלטות הוא מהווה גורם סיכון מיותר.
- ◀ מערכת האזעקה לא תוכנתה בצורה שתאפשר מידור של חדרי הבניין כך שנטרול האזעקה עם הכניסה לבניין לא ינטרל אותה במחסנים ובאולפן כאשר לא מתקיימת שם פעילות.
- ◀ בחדרים המכילים ציוד יקר (אולפן, מחסנים) יש צורך בהתקנת גלאי נוסף מסוג אנטי מאסק (גם במקומות אחרים בעיר).
- ◀ בנוסף ציין השמאי שבמחסנים כרגע אין דלתות מסוג פלדלת.

לאחר קבלת דו"ח השמאי ערך מבקר העירייה סיור ביחד עם השמאי במקום האירוע על מנת לבדוק שוב האם היה ניתן להוציא את הציוד שנגנב מהחלון בקיר. היחידה הגדולה ביותר שנגנבה היא מיקסר דיגיטלי, 16 ערוצים של חברת "סאונד קראפט".

מכשיר	גובה	רוחב	עומק
"מיקסר"	160 מ"מ	715 מ"מ	537 מ"מ

לאחר בדיקה יסודית ניראה לנו (מבקר העירייה והשמאי) שהוצאת הציוד דרך החלון היא אפשרית. יחד עם זאת, לא ברור מדוע לא הוסר כל הסורג כדי לאפשר כניסה ויציאה קלה יותר לאדם ולציוד.

8. מסקנות הביקורת:

- ← לדעת הביקורת הפריצה תוכננה היטב מבעוד מועד.
- ← לפורצים היו ידועים פרטים רבים כגון: איזה חלון מוביל לאולפן, זמני הפעלת האזעקה, הציוד הקיים באולפן.
- ← קיימת סתירה בין עדותו של השוטר לעדותה של עובדת הניקיון ולדעת הביקורת דרושה בדיקה נוספת.
- ← לדעת הביקורת קימת אפשרות בהחלט שהציוד לא הוצא מהחלון אלא מדלת הכניסה של האולפן תוך שיתוף פעולה של אחד/ת מאובדניות המקום

9. המלצות הביקורת:

- ← הביקורת ממליצה לעירייה למנות יחד עם חברת הביטוח חוקר מקצועי בהקדם.
- ← הביקורת ממליצה ליישם בהקדם את המלצות דו"ח השמאי: **אטימת חלונות, הוספת גלאי "אנטי מאסק", הוספת משדר אלחוטי בכל החדרים המכילים ציוד יקר.**
- ← הביקורת ממליצה לחבר את מערכת האזעקה המחוברת כיום למוקד חברת "תמנון" בלבד לטלפון נוסף של בעל תפקיד בכיר הקשור למקום. לדוגמא – מנהל המקום, המוקד העירוני או השיטור קהילתי או לפלאפון קב"ט העירייה.
- ← הביקורת ממליצה לקב"ט העיר להפיץ נוהל חדש שיפרט את המשך הטיפול והגורמים שיש ליידע לאחר הפעלתה של אזעקה במקומות בהם מרוכז ציוד יקר במיוחד.
- ← הביקורת ממליצה למנהל המתנ"ס ולמנהלת מרכז המוסיקה לפעול לכך שמפתחות המבנה יהיו בידם של אב הבית ומנהלת המקום בלבד. וגם אלה חייבים להיות שמורים במקום נעול ומוגן.
- ← בזמן כתיבת הדו"ח כבר בוצע מידור של מערכת האזעקה על פי חדרים ומחסנים וניתנו קודים אישיים לצוות העובדים, הביקורת מציינת שבכך אין די ויש להקפיד ולהחליף את הקודים האלה אחת לרבעון לפחות.
- ← לדעת הביקורת על מנהלת המקום לדאוג לרשימת אינוונטר מעודכנת ומסודרת על מחשב ולא בכתב יד כפי שהוצג לביקורת, במערכת זו צריך להופיע גם מחיר הרכישה של הציוד.
- ← הביקורת מציינת כי על הנהלת המתנ"ס ומנהלת המקום לגלות ערנות כאשר מסתיימים קשרי העבודה בין עובד למתנ"ס. מומלץ במקרה כזה להחליף את קוד האישי של אותו עובד וחלק ממפתחות המבנה שהיו ברשותו.

10. סיכום בדיקה של חוקר פרטי

בעקבות דו"ח המבקר מינתה העירייה יחד עם חברת הביטוח חוקר לבדיקת האירוע. מסקנות החוקר לאחר שבדק שוב את כל הנתונים ותישאל את עובדי המקום הן, שאין תימוכין לחשד במי מעובדי חברת "התאמה" המספקת כוח אדם שעובד במקום. המנקה נמצאה אמינה וכמוה עובדי הניקיון שניקו את האולפן יום קודם. לאיש מהם אין רישום פלילי וכולם כולל המנקה מוכנים להיבדק בפוליגרף.

מעקב אחר תיקון ליקויים

מעקב תיקון ליקויים שהועלו בדו"חות הביקורת של משרד הפנים:

- < המפתחות של שני המנעולים של תיבת מכרזים, נשמרים בידי מזכיר העיר ולא בידי שני אנשים שונים, כנדרש בהוראות סעיף 14 לתקנות העיריות (מכרזים)
 ✓ **תוקן. מפתח אחד נמצא בידי הגזבר.**
- < השכר של גנות עובדות מדינה בתקן, אשר עובדות בגני ילדים שבבעלות הרשות ומקבלות את שכרן ממשרד החינוך במישרין, לא נרשם כהוצאה לפעילות החינוך וכהכנסה ממשרד החינוך.
 ✓ **תוקן. ההוצאות וההכנסות נרשמים.**
- < בעירייה אין נוהל פנימי המסדיר ומפרט את הליכי מחיקת חובות, הנעשים ע"פ סעיפים 388 ו – 399 לפקודת העיריות והיא אינה מגדירה במערכת הגביה, חובות מסוימים כחובות נדחים כהגדרתם בחוזר מנכ"ל 4/2001.
- * **לא תוקן, העירייה אינה מקבלת את הערת הביקורת וטוענת כי היא פועלת ע"פ נוהל מחיקת חובות של משרד הפנים. גם לגבי חובות נדחים הגזבר חולק על דעת המבקר לעת עתה ואינו רושם חובות מסוימים כחובות נדחים.**
- < העירייה לא הגדירה במערכת הגביה שלה חובות מסופקים על פי סוגי שירותים שונים – ארנונה, מים וכו'.
- ✓ **תוקן. נושא הסיווג, המעקב והטיפול בחובות מסופקים נוהל באמצעות מערכת גבייה ואיתור (מא"ג) שהינה תוכנה נפרדת מתוכנת הגבייה. בעקבות דרישות הביקורת החל משנת 2007 סומנו במערכת הגבייה חובות מסופקים בסימון המאפשר מעקב.**
- ✓
- < בעיריית נשר לא ניתן להפיק דו"ח מרכז גיול חובות בחתך השנים 2004-2006 ובמיון של סוגי שירות, סוגי נכסים ותוך הבחנה בין חובות יחיד לחברה
- ✓ **תוקן משנת 2007 ואילך.**

מעקב תיקון ליקויים שהועלו בדו"ח מבקר העירייה לשנת 2005:

מחלקה לשירותים חברתיים:

פקידי סעד ושעות כוננות

מבדיקה שערכה הביקורת עולה כי העירייה מקציבה 30 שעות כוננות חודשיות לפקידת הסעד לחוק נוער הגב' גיאנט בריל אך מספר הטלפון שלה אינו מופיע כטלפון כונן בתחנת המשטרה בעיר, או במחלק הנוער בזבולון, או בבתי הספר בעיר או במוקד העירייה בניגוד להוראה 27 לפרק 8 בתע"ס.

* לא תוקן, לדברי מנהלת מחלקת הרווחה, במקרה חירום הודעה עוברת טלפונית למזכיר העיר והוא מעביר את הטיפול למוניקה מסינגר גם היא פקידת סעד אך אינה מוגדרת ואינה מתוגמלת בשעות כוננות.

מחלקת רישוי עסקים:

תחנות דלק טן וסונול – המחלקה ניפקה רישיון עסק ללא אישור משרד העבודה.

* לא תוקן. לדברי מנהל המחלקה יתוקן בהקדם

רישיון עסק לאולמי אירועים

✓ תוקן, לדברי מנהל המחלקה לשני האולמות -הינומה וגליל יש רישיון.

המקוואות בעיר פועלים ללא רישיון עסק.

✓ לא תוקן.

אין נוהל עבודה מסודר המשותף למחלקה הטכנית והמשפטית הכולל קריטריונים ולוח זמנים לטיפול בתיק ללא רישיון עסק.

✓ לא תוקן.

